

भारत का गज़त
The Gazette of India
भारतनुं राजपत्र

बसावारण
EXTRAORDINARY
असाधारण

भाग-४ संग्रह-१

PART VIII Section 1

भाग ८ विभाग-१

प्राधिकार से प्रकाशित

PUBLISHED BY AUTHORITY

प्राधिकार से प्रकाशित

नं.-१] नई दिल्ली, सोमवार, 19 दिसम्बर, 1994/28 अग्रहायण, 1916 (शक) [खंड-१०

No.-1] NEW DELHI, MONDAY, DECEMBER 19, 1994/28 AGRAHAYAN, 1916 (SAKA) [Vol-10

अंक-१] नई दिल्ली, सोमवार, १९ डिसेम्बर, १९९४/२८ अग्रहायण, १९१६ (शक) [वोल्यूम-१०

इस भाग में भिन्न पृष्ठ संख्या दी जाती है, जिस की यह अलग संकलन के रूप में रखा जा सके।
Separate paging is given to this Part in order that it

may be filed as a separate compilation.

आ भाग अलग पाना नंबर आपेल हे, जेथी ते अलग संग्रह तरीके शाखा करी शकाशे।

विधि, न्याय और कंपनी कार्य मंत्रालय

(विधायी विभाग)

नई दिल्ली, 19 दिसम्बर, 1994/28 अग्रहायण, 1916 (शक)

- (1) दि शिड्युल कास्ट एन्ड शिड्युल ट्राइब्स (प्रिवेशन ओफ अट्रोसीटीज़) एक्ट, 1989 (सन 1989 का अधिनियम संख्यांक 33),
(2) दि हिन्दू मेरेज एक्ट, 1955 (सन 1955 का अधिनियम संख्यांक 25), (3) दि जुवेनाइल जस्टिस एक्ट, 1986 (सन 1986 का अधिनियम संख्यांक 53), (4) दि प्रिवेशन आफ करण एक्ट, 1988 (सन 1988 का अधिनियम संख्यांक 49) के निम्नोलिखित गुजराती अनुवाद राष्ट्रपति के प्राधिकार से प्रकाशित किये जाते हैं और प्राधिकृत पाठ (केन्द्रीय विधि) अधिनियम, 1973 (सन 1973 का 50) की धारा 2 के खंड (क) के आधीन उसके गुजराती भाषा में प्राधिकृत पाठ समझे जाएंगे :-

अ. सा. गेझेट-भाग-८-२१८१-।

(Price Rs. 5.00)

GAZETTE OF INDIA, EXTRAORDINARY

(PART-VII)

MINISTRY OF LAW, JUSTICE AND COMPANY AFFAIRS

(Legislative Department)

New Delhi, dated 19th December, 1994 / 28 AGRAHAYAN, 1916 (SAKA).

The Translations in Gujarati of the following, namely :-(1) The Scheduled Castes and Scheduled Tribes (Prevention of Atrocities) Act, 1989, (33 of 1989);(2) The Hindu Marriage Act, 1955 (25 of 1955), (3) The Juvenile Justice Act, 1986 (53 of 1986), (4) The Prevention of Corruption Act, 1988 (49 of 1988) are hereby published under the authority of the President and shall be deemed to be Authoritative Texts thereof in Gujarati under clause (a) of section 2 of the Authoritative Translations (Central Laws) Act, 1973 (50 of 1973).

વિધિ, વ્યાય અને કંપની કાર્ય મંત્રાલય

(વિધાચી વિભાગ)

નવી દિલ્હી, ૧૬ ડિસેમ્બર, ૧૯૯૪/૨૮ અગ્રહાયણ, ૧૯૧૬ (શક).

- (૧) દી શિડયુલ કાર્ટસ એન્ડ શિડયુલ ટ્રેફિસ (પ્રિયેન્શન ઓફ એટ્રોસીટીઝ) એકટ, ૧૯૮૯ (સન ૧૯૮૯નો અધિનિયમ ક્રમાંક ૩૩),
- (૨) દી હિંદુ મેરેજ એકટ, ૧૯૮૫ (સન ૧૯૮૫ નો અધિનિયમ ક્રમાંક ૨૫), (૩) દી જુયેનાઇલ જર્ટીસ એકટ, ૧૯૮૬ (સન ૧૯૮૬ નો અધિનિયમ ક્રમાંક ૫૩), (૪) દી પ્રિયેન્શન ઓફ કરાશન એકટ, ૧૯૮૮ (સન ૧૯૮૮ નો અધિનિયમ ક્રમાંક ૪૮), નું ગુજરાતી લાખાંતર આથી રાષ્ટ્રપતિના પ્રાધિકાર હેઠળ પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવે છે અને પ્રાધિકૃત પાઠ (સેન્ટ્રિય કાયદા) અધિનિયમ, ૧૯૭૩ (સન ૧૯૭૩ ના પઠ્ય) ની કલમ ૩ ના પણ
- (૫) હેઠળ તે, તેના પ્રાધિકૃત ગુજરાતી પાઠ છે એમ ગાણાશે.

કિશોર ન્યાય અધિનિયમ, ૧૯૮૯

અનુષ્ઠાનિક

પ્રકાશ—૧
પ્રારંભિક

કલમ

૧. ટુંકી સંજ્ઞા, વ્યાપિત અને આરંભ.
૨. વ્યાખ્યા.
૩. કિશોર હોતો બંધ થાય તે કિશોરના સંબંધમાં તપાસ ચાલુ રાખવા બાબત.

પ્રકાશ—૨

સહમ સત્તાધિકારીઓ અને કિશોરો માટેની સંસ્થાઓ

૪. ઉદ્યોર કલ્યાણ બોર્ડ.
૫. કિશોર ન્યાયાલય.
૬. બોર્ડ અને કિશોર ન્યાયાલયો સંબંધી કાર્યરીતિ, વગેરે.
૭. બોર્ડ અને કિશોર ન્યાયાલયની સત્તાઓ.
૮. અધિનિયમ હેઠળ સત્તા નહિ આપેલા મેન્ઝરટ્રૈટે અનુસરવાની કાર્યરીતિ.
૯. કિશોર ગૃહો.
૧૦. વિશેષ ગૃહો.
૧૧. નિરીક્ષાણ ગૃહો.
૧૨. અનુસંભાળ અંગठનો.

પ્રકાશ—૩

ઉપેક્ષિત કિશોરો

૧૩. ઉપેક્ષિત કિશોરોને બોર્ડ સમક્ષ હાજર કરવા બાબત.
૧૪. ઉપેક્ષિત કિશોરને માતા કે પિતા હોય, ત્યારે અનુસરવાની ખાસ કાર્યરીતિ.
૧૫. બોર્ડ ઉપેક્ષિત કિશોરો સંબંધી તપાસ કરવા બાબત.
૧૬. ઉપેક્ષિત કિશોરને ઉચિત કર્તવીમાં મૂકવાની સત્તા.
૧૭. અનિયંત્રણીય કિશોરો.

પ્રકાશ—૪

આપરાધી કિશોરો

૧૮. કિશોરોના જમીન અનુસ સંભાળ.
૧૯. માતા કે પિતા અથવા વાલી અથવા પ્રોબેશન અધિકારીને જણુ કરવા બાબત.
૨૦. અપરાધી કિશોરો સંબંધી કિશોર ન્યાયાલય ધ્વારા તપાસ.
૨૧. અપરાધી કિશોરો સંબંધી કરી શકાય તેવા હુકમો.
૨૨. અપરાધી કિશોરો વિરુધ્ય કરી ન શકાય તેવા હુકમો.
૨૩. હોજદારી કાર્યરીતિ અધિનિયમના પ્રકાશ—૮ હેઠળની કાર્યવાહી કિશોર સામે કરી શકાયે નહિ.
૨૪. કિશોર અને કિશોર ન હોય તેવી વ્યક્તિ સામે, સંયુક્ત ઈન્સાહી કાર્યવાહી ન કરવા બાબત.
૨૫. દ્વારાપિત હરવા ચાચે સંકણાયેલ ગેર લાયકતો દૂર કરવા બાબત.
૨૬. અનિયુત કેસોના સંબંધમાં ખાસ જોગવાઈ.

પ્રકાશ—૫

સામાન્યતઃ સહમ સત્તા મંડળોની કાર્યરીતિ અને આ સત્તા મંડળોના હુકમો। ઉખા ચાપીલો અને દૂર તપાસ

૨૭. બોર્ડ અને કિશોર ન્યાયાલયોની બેઠકો વગેરે.
૨૮. સહમ સત્તામંડળ સમક્ષ હાજર રહી શકે તેવી વ્યક્તિઓ.
૨૯. કિશોરના માતા કે પિતા અથવા વાલીની હાજરી બાબત.
૩૦. કિશોરોની હાજરી વિના ચલાવી વેવા બાબત.
૩૧. ભયંકર રોગથી પીડાતા કિશોરને મંજૂર કરેલા સ્થળો મોકલવા બાબત અને તેના ભવિષ્યની વ્યવસ્થા બાબત.

ક્રમ

૩૨. ઉપર વિષે અનુમાન કરવા અને નિર્ણય લેવા બાબત.
૩૩. અધિનિયમ હેઠળ હુકમો કરતી વખતે વિચારણામાં લેવાના સંજોગે.
૩૪. કિશોરને હક્કુમતની બહાર સેકવવા બાબત.
૩૫. રિપોર્ટ ખાનગી ગણુવા બાબત.
૩૬. અધિનિયમ હેઠળની કોઈ કાર્યવાહીમાં સંડોવાયેલ કિશોરોનાં નામ, વગેરે પ્રકાશિત કરવાની મનાઈ.
૩૭. આપીલ.
૩૮. ફેરતપાસ.
૩૯. તપાસ, આપીલ અને ફેરતપાસની કાર્યવાહીમાં કાર્યરીતિ.
૪૦. હુકમો સુધારવાની સત્તા.

પ્રકરણ—૬

કિશોરોનાં સંબંધમાં વિશેષ ગુના.

૪૧. કિશોર પ્રત્યેની કૂરતા માટે શિક્ષા.
૪૨. લીખ માંગવા માટે કિશોરોને રેકવા બાબત.
૪૩. કિશોરને માદક દાર અથવા કેહી ઔષધ અથવા મન: પ્રભાવી દ્રવ્ય આપવા માટે શિક્ષા.
૪૪. કિશોર નોકરનું શોધણ.
૪૫. વૈકલ્પિક શિક્ષા કરવા બાબત.

પ્રકરણ—૭

પ્રક્રીએ

૪૬. કિશોરોને છોડી મુકવાની અને તેની બદલી કરવાની રાજ્ય સરકારની સત્તા.
૪૭. અધિનિયમ હેઠળ કિશોર ગૃહે, વગેરે અને ભારતના જુદાં જુદાં ભાગોમાંના તેવા જ પ્રકારના કિશોર ગૃહે, વગેરે વચ્ચેની બદલીઓ.
૪૮. અસ્થિર મગજના અથવા રક્તપિત્રાથી પીડાતા અથવા ઔષધના વ્યસની કિશોરોની બદલી બાબત.
૪૯. લાઈસન્સ ઉપર બહાર મુકવા બાબત.
૫૦. નાસી છૂટેવા કિશોરોના સંબંધમાં જોગવાઈ.
૫૧. માતા કે પિતાઓ ક્રીણો આપવા બાબત.
૫૨. ફંડ.
૫૩. સલાહકાર બોર્ડ.
૫૪. મુલાકાતીઓ.
૫૫. કિશોર ઉપર કસ્ટડોટિયનના નિયંત્રણ બાબત.
૫૬. અધિનિયમના આરંભ સરજ લોગવતી અપારધી કિશોર બાબત.
૫૭. અધિકારીઓની નિમાણુંક બાબત.
૫૮. અધિનિયમ હેઠળ નિમાયેવા અધિકારીઓ રાજ્ય સેવકો ગણાશે.
૫૯. બોન્ડના સંબંધમાં અનુસરવાની કાર્યરીતિ.
૬૦. સત્તાની સૌંપણી.
૬૧. શુધ્ય બુધ્ધિથી લીધેવાં પગલાંનું રક્ષાણું.
૬૨. નિયમો કરવાની સત્તા.
૬૩. ૨૯ કરવા બાબત જ્ઞાને અપવાદ.

કિશોર ન્યાય અધિનિયમ, ૧૯૮૬

(જીન ૧૯૮૬માં અધિનિયમ કર્માં પડે)

[૧થી દિસેમ્બર, ૧૯૮૬]

[જીન ૧૯૮૪ના માર્ચ મહિનાની ઉઠી તારીખ અમલમાં હોય તે પ્રમાણે]

નિર્દિષ્ટ અથવા અપરાધી કિશોરોનાં સંબંધ, રસ્તા, ગીરવાર, વિભાગ અને પુનઃવસ્તુ માટે અને અપરાધી કિશોરોને વગતી અમૃત ભાબોના ન્યાય નિર્ણય માટે અને તેઓ અંગે વિવરા કરવા માટે બેગવાઈ કરવા ભાબત અધિનિયમ,

સંબંધે, ભારતના ભાજુરાજ્યના સાડગ્રીસમાં વર્ષમાં નીચેનો અધિનિયમ કર્યો છે :—

પ્રકરણ ૧

પ્રારંભિક

સૂચી સંખ્ય,
બાધી
અને અધિનિયમ.

૧. (૧) આ અધિનિયમ ‘કિશોર ન્યાય અધિનિયમ, ૧૯૮૬’ કહેવાશે.

(૨) તે વર્ષમાં અને કાશીર રાજ્ય સિવાય, સમગ્ર ભારતને વાગુ પડે છે.

(૩) કેન્દ્ર સરકાર, રાજ્યપત્રમાં અહેરનામા હવારા નક્કી કરે તેવી તારીખે તે અમલમાં આવશે અને આ અધિનિયમની જુદી જુદી બેગવાઈઓ માટે અને જુદાં જુદાં રાજ્યો માટે, જુદી જુદી તારીખો નક્કી કરી શકાશે.

૨. આ અધિનિયમમાં, સંદર્ભકી અન્યથા અપેક્ષિત ન હોય તો,—

વાયદા.

(૩) “બીભ માંગવી” એટલે—

(૧) અહેર સ્થળમાં બીભ માંગવી અથવા લેવી અથવા બીભ માંગવાના અથવા તે લેવાના હેતુ માટે ખાનગી વર્ગમાં દાખલ થયું, પણ ગાવા, નાગવા, ભૂભય કહેવા, પ્રોજ કરવા અથવા ચીજાસ્તુ વેચવાના બણોના હેઠળ અથવા અન્યથા નેમ કરવામાં આવતું હોય ;

(૨) બીભ મેળવવા અથવા કડાવવાના હેતુથી, પોતાના અથવા અન્ય કોઈ વ્યક્તિના અથવા પણું કોઈ વાણી, ધાર, ઈજા, ખોડ અથવા રોજ ખુલ્લાં કરવા અથવા પ્રદર્શિત કરવાં;

(૩) બીભ માંગવાના અથવા તે લેવાના હેતુ માટે, પોતાની જતનો પ્રદર્શનીય વસ્તુ તરીકે ઉપયોગ કરવા દેવો.

(૪) “બોર્ડ” એટલે કલમ ૪ હેઠળ રચાયેલું કિશોર કલ્યાણ બોર્ડ ;

(૫) “વેશ્યાગૃહ”, “વેશ્યા”, વેશ્યાબૃત્તિ અને “અહેર સ્થળ” નો અર્થ અનેતિક વેપાર નિષારણ અધિનિયમ, ૧૯૮૬ માં અનુકૂમે તેમનો જે અર્થ કરવામાં આવો છે તે જ શે;

(૬) ઉપેક્ષિત કિશોરોના સંબંધમાં “સક્ષમ સત્તાધિકારી” એટલે, બોર્ડ અને અપરાધી કિશોરોના સંબંધમાં, કિશોર ન્યાયાલય અને આનું બોર્ડ અથવા કિશોર ન્યાયાલય રચવામાં આન્યાં ન હોય, ત્યારે તેમાં બોર્ડ અથવા કિશોર ન્યાયાલયને મળેલી સત્તા વાપરવા માટે, કલમ ૭ની પોતા કલમ (૨) હેઠળ સત્તા આપેલ કોઈપણ ન્યાયાલયનો સમાવેશ થાય છે;

(૭) “અપરાધી કિશોર” એટલે ગુનો કર્યો હેવાનું જણાયું હોય તેવો કિશોર;

(૮) “યોગ્ય વ્યક્તિ” અથવા “યોગ્ય સંસ્થા” એટલે સક્ષમ સત્તાધિકારીને નિર્દિષ્ટ કરેલી બોલીઓ અને શરૂતોનો, (પાલીસ સ્ટેશન અથવા જેવી ન હોય તેવી) કોઈ વ્યક્તિની અથવા સંસ્થાની સંભાળ અને રક્ષાણ હેઠળ સાંપ્રદાયાં આવેલ કિશોર સ્વીકરવા અને તેની સંભાળ માટે, સક્ષમ સત્તાધિકારીને યોગ્ય જણાય તેવી સંદર્ભુ કોઈ વ્યક્તિ અથવા સંસ્થા;

(૯) કિશોરના સંબંધમાં, “વાલી” માં કિશોર સંબંધી કોઈ કાર્યવાહી જેની વિચારણામાં હોય તે સક્ષમ સત્તાધિકારીના અભિપ્રાય પ્રમાણે, તે કિશોર તત્ત્વમણે જેના ખરેખરા કબજામાં અથવા જેના નિયંત્રણ હેઠળ હોય તેવી કોઈ વ્યક્તિનો સમાવેશ થાય છે,

(ફ) "કિશોર" એટલે જેની ઉમર સૌણ વર્ષની થઈ ન હોય તે છોકરો અથવા જેની ઉમર આઠાર વર્ષની થઈ ન હોય તે છોકરી;

(ગ) "કિશોર ન્યાયાલય" એટલે કલમ ૫ હેઠળ સ્થાયેલ ન્યાયાલય;

(હ) "કિશોર ગૃહ" એટલે કલમ ૬ હેઠળ રાજ્ય સરકારે, કિશોર ગૃહ તરીકે સ્થાયેલ અથવા પ્રમાણિત કરેલ સંસ્થા;

(ઠ) "કેદી ઓપધ" અને "મનઃપ્રભાવી દ્વય" નો અર્થ, "કેદી ઓપધ અને મનઃપ્રભાવી દ્વય અધિનિયમ, ૧૯૮૫" માં, અનુકૂળ તેમનો નો અર્થ કરવામાં આવો છે તે થશે.

સન ૧૯૮૫
નો ૫૧મો

(ડ) "ઉપેક્ષિત કિશોર" એટલે એવો કોઈ કિશોર-

(૧) જે લીખ માંગતો માલુમ પડે; અથવા

(૨) જે કોઈ ધર અથવા રહેવાના નિશ્ચિત સ્થળ વગરનો અને ભરણપોષણના કોઈપણ દેખીતા સાધન વગરનો અને નિરાધાર માલુમ પડે; અથવા

(૩) જેનો એવા માતા કે પિતા અથવા વાલી હોય, કે જેઓ કિશોર ઉપર નિયંત્રણ રાખવાને આપોય અથવા અસરમર્દ હોય; અથવા

(૪) જે વેશયાંગુહમાં અથવા વેશયાંગી સાથે રહેતો હોય અથવા વેશયાંગિના હેતુ માટે વપરાતા કોઈ સ્થળે બારંવાર જેનો હોય અથવા કોઈ વેશયાંગી અથવા અનૈતિક, પીવાની આદતવાળી અથવા નીતિભ્રષ્ટ જીવન ગુજરતી અન્ય કોઈ વિકિતની રોભટ કરતો માલુમ પડે; અથવા

(૫) જેનો અનૈતિક અથવા ગેરકાયદેશર હેતુઓ માટે અથવા ગેરવ્યાજભી લાભ માટે દુરૂપયોગ થઈ રહ્યો હોય અથવા જેનું શોષણ થઈ રહ્યું હોય અથવા જેનો દુરૂપયોગ થવાનો અથવા શોષણ થવાનો સંભવ હોય;

(૬) "નિરીક્ષણ ગૃહ" એટલે કલમ ૧૧ હેઠળ રાજ્ય સરકારે, નિરીક્ષણ ગૃહ તરીકે સ્થાપેલ અથવા માન્ય કરેલ સંસ્થા અથવા સ્થળ;

(૭) "ગુનો" એટલે તે સમયે અમલમાં હોય તેવા કોઈ કાયદા હેઠળ શિક્ષાપાત્ર ગુનો;

(૮) "સુરક્ષિત સ્થળ" એટલે (પાલીસ સ્ટેશન અથવા જેલ ન હોય તેવા) જે કોઈ સ્થળનો અથવા સંસ્થાનો હવાવો ધરાવતી વ્યક્તિ, કિશોરને હળગમી સમય માટે જીવીકારવા અને તેની સંભાળ રાખવા માટે ખૂશી હોય અને સક્ષમ સત્તાધિકારીના અભિપ્રાય પ્રમાણે કિશોર માટે સુરક્ષિત હોય તેવું કોઈ સ્થળ અથવા સંસ્થા;

(૯) "ફરાવેદું" એટલે આ અધિનિયમ હેઠળ કરેલા નિયમોથી ફરાવેદું;

(ન) "પ્રોબેશન અધિકારી" એટલે આ અધિનિયમ હેઠળ અથવા ગુનેગાર પ્રોબેશન અધિનિયમ, ૧૯૮૮ હેઠળ, પ્રોબેશન અધિકારી તરીકે નિમાયેલ અધિકારી;

(૧૦) "વિશેષ ગૃહ" એટલે કલમ ૧૦ હેઠળ રાજ્ય સરકારે સ્થાપેલ અથવા પ્રમાણિત કરેલ સંસ્થા;

(૧૧) આ અધિનિયમ હેઠળ કોઈ માતા કે પિતા, વાલી અથવા અન્યથા યોગ્ય વ્યક્તિની અથવા યોગ્ય સંસ્થાની સંભાળ હેઠળ મુકેલા કિશોરના સંબંધમાં "દુરૂપોભ" એટલે, કિશોરની યોગ્ય રીતે સંભાળ બેબાય છે અને સક્ષમ સત્તાધિકારીએ મુકેલી શરતોનું પાલન કરાય છે તે જીવાના હેતુ માટે પ્રોબેશન અધિકારી દ્વારા તે કિશોરની દેખરેખાં;

(૧૨) આ અધિનિયમમાં વપરાયેલા, પણ જેની વ્યાખ્યા કરવામાં આવી ન હોય અને 'કોન્ફાર્ન્સ' અધીક્ષેપણ નિયમમાં, અધિનિયમ, ૧૯૮૭માં વ્યાખ્યા કરવામાં આવી હોય, તેવા તમામ શર્ધો અને શબ્દપ્રયોગોનો અર્થ, તે અધિનિયમમાં, તેમનો અનુકૂળ નો અર્થ કરવામાં આવો છે તે જ થશે.

કિશોર હોતો
બંધ થાય તે
કિશોરના
સંબંધમાં
તપાસ ચાલુ
રાખવા
આજત.

૩. કિશોર સામે તપાસ થર્ડ કરવામાં આવી હોય અને આવી તપાસ દરમિયાન કિશોર, એવો કિશોર હોતો બંધ થાય, ત્યારે આ અધિનિયમમાં અથવા તે સમયે અમલમાં હોય તેવા કોઈ અન્ય કાયદામાં ગમે તે મળકૂર હોય તે છતો, તપાસ ચાલુ રાખે શકતો અને જાણે કે આવી વ્યક્તિ કિશોર ૬૧ હોય તેમ, આવી વ્યક્તિના સંબંધમાં હુકમો કરી શકતો.

પ્રકાશ ૨

ગુરુત્વમાનાની અથવા માર્ગદર્શિકાઓ અને કિશોર માર્ગદર્શિકાઓ.

૪. (૧) રાજ્ય સરકાર, રાજ્યપત્રમાં જાહેરનામા દ્વારા, તે જાહેરનામામાં નિર્દિષ્ટ કરેલા કોઈ વિસ્તાર માટે, એક અથવા વધારે કિશોર કલ્યાણ બોર્ડ રચી શક્યો અને એવા બોર્ડી આ અધિનિયમ હેઠળ ઉપેક્ષિત કિશોરોના સંબંધમાં, એવા બોર્ડને સૌંપેલી અથવા તેના પર મૂકેલી સત્તા વાપરશે અને ફરજો બજાવશે.

બોર્ડ
કલ્યાણ
બોર્ડ.

સંબંધિત
નામ
નામ ૧૯૭૪
નામ ૨ નં.

(૨) બોર્ડ, આધ્યક્ષ અને રાજ્ય સરકાર નીમવાનું યોગ્ય લાગે તેટલા બીજા સુભ્યોનું બનશે, જેમાંની ઓછામાં ઓછી એક વધિત, સી સેવા જોઈશે અને આવા દરેક સભ્યમાં, હોન/દારી કાર્યવીતિ અધિનિયમ, ૧૯૭૩ હેઠળ મેન્ઝિસ્ટ્રેટની સત્તાઓ નિર્દિષ્ટ થશે.

સંબંધિત
નામ
નામ ૧૯૭૪
નામ ૨ નં.

(૩) બોર્ડ, મેન્ઝિસ્ટ્રેટની બેન્ચ તરીકે કાર્ય કરશે અને તેને 'કિશોર' કાર્યવીતિ અધિનિયમ, ૧૯૭૩'થી મેટ્રોપોલિટન મેન્ઝિસ્ટ્રેટને અથવા યથાપ્રસંગ, પ્રથમ વર્ગના જયુદ્ધિશિયલ મેન્ઝિસ્ટ્રેટને મળેલી સત્તાઓ રહેશે.

સંબંધિત
નામ
નામ ૧૯૭૪
નામ ૨ નં.

૫. (૧) કિશોર નીમવાનું અધિનિયમ, ૧૯૭૩માં ગમે તે કોઈપણ મજકૂર હોય તે છતાં, રાજ્ય સરકાર, રાજ્યપત્રમાં જાહેરનામા દ્વારા, તે જાહેરનામામાં નિર્દિષ્ટ કરેલા કોઈ વિસ્તાર માટે, એક અથવા વધારે કિશોર ન્યાયાલય, આ અધિનિયમ હેઠળ અપરાધી કિશોરોના સંબંધમાં તેને સૌંપેલી અથવા તેના પર મૂકેલી સત્તાઓ વાપરશે અને ફરજો બજાવશે.

કિશોર
ન્યાયાલય

સંબંધિત
નામ
નામ ૧૯૭૪
નામ ૨ નં.

(૨) કિશોર ન્યાયાલય, બેન્ચ રચવા માટે, રાજ્ય સરકાર નીમવાનું ગમે તેટલી સંખ્યાના યથાપ્રસંગ, મેટ્રોપોલિટન મેન્ઝિસ્ટ્રેટો અથવા પ્રથમ વર્ગના જયુદ્ધિશિયલ મેન્ઝિસ્ટ્રેટનું બનશે, જેમાંના એકને, મુખ્ય મેન્ઝિસ્ટ્રેટ તરીકે નામેદિષ્ટ કર્યો જોઈશે અને આવી દરેક બેન્ચને 'કિશોર' કાર્યવીતિ અધિનિયમ, ૧૯૭૩'થી મેટ્રોપોલિટન મેન્ઝિસ્ટ્રેટને અથવા યથાપ્રસંગ, પ્રથમ વર્ગના જયુદ્ધિશિયલ મેન્ઝિસ્ટ્રેટને મળેલી સત્તાઓ રહેશે.

(૩) દરેક કિશોર ન્યાયાલયને, દરાવવામાં આવે તેવી લાયકાતો ધરાવતી બે માનદ સામાનિક કાર્યકરોની પેનલ મદદ કરશે, જેમાંના ઓછામાં ઓછા એક કાર્યકર લી હોય અને એ પેનલની નિમણૂક રાજ્ય સરકાર કરશે.

૬. (૧) બોર્ડના સુભ્યો વચ્ચે અથવા યથાપ્રસંગ કિશોર ન્યાયાલયના મેન્ઝિસ્ટ્રેટ વચ્ચે અભિપ્રાય અંગે કોઈ મતબેદ હોય તે છતાં, બોર્ડ અથવા કિશોર ન્યાયાલય ક્રમ કરી શક્યો અને બોર્ડ અથવા કિશોર ન્યાયાલય કરેલો હુકમ, કાર્યવાહીના કોઈપણ તુલકક દરમિયાન, યથાપ્રસંગ, કોઈપણ સંભ્યની અથવા મેન્ઝિસ્ટ્રેટની ગેરહાજરીની કરારણે જ અમાન્ય ફરજો નહિયે.

બોર્ડ અને
કિશોર
ન્યાયાલય
સંબંધી
કાર્યવીતિ,
વર્ગે.

(૨) બોર્ડના કોઈ સંભ્ય અથવા યથાપ્રસંગ કિશોર ન્યાયાલયના કોઈ મેન્ઝિસ્ટ્રેટ ગેરહાજર હોય તે છતાં, બોર્ડ અથવા કિશોર ન્યાયાલય ક્રમ કરી શક્યો અને બોર્ડ અથવા કિશોર ન્યાયાલય કરેલો હુકમ, કાર્યવાહીના કોઈપણ તુલકક દરમિયાન, યથાપ્રસંગ, કોઈપણ સંભ્યની અથવા મેન્ઝિસ્ટ્રેટની ગેરહાજરીની કરારણે જ અમાન્ય ફરજો નહિયે.

(૩) રાજ્ય સરકારના અભિપ્રાય પ્રમાણે, કોઈ વધિતને બાળ માનસશાસ્ત્ર અને બાળ કલ્યાણનું વિશિષ્ટ શાન હોય તે સિવાય, તેને બોર્ડના સંભ્ય તરીકે અથવા કિશોર ન્યાયાલયમાં મેન્ઝિસ્ટ્રેટ તરીકે નીમી શકાશે નહિયે.

૭. (૧) કોઈ વિસ્તાર માટે બોર્ડ અથવા કિશોર ન્યાયાલય રચવામાં આવ્યું હોય, ત્યારે આવા બોર્ડને અથવા ન્યાયાલયને તે સમે અમલમાં હોય તેવા અન્ય કોઈ કાર્યવાહી ગમે તે મજકૂર હોય તે છતાં, પણ આ અધિનિયમમાં અન્યથા સપણ રીતે જોગવાઈ કરી હોય તે સિવાય, આ અધિનિયમ હેઠળ યથાપ્રસંગ, ઉપેક્ષિત કિશોરોને અથવા અપરાધી કિશોરોને લગતી તમામ અધિવાહીઓની અનન્ય રીતે તંત્રીની કરવાની સત્તા રહેશે:

બોર્ડ અને
કિશોર
ન્યાયાલય
સંબંધી
સત્તાઓ.

પરંતુ બોર્ડ અથવા કિશોર ન્યાયાલયનો એવો અભિપ્રાય હોય કે, કેસના સંજોગો ધ્યાનમાં લઈને, કોઈ કાર્યવાહી યથાપ્રસંગ, કોઈ કિશોર ન્યાયાલયમાં અથવા બોર્ડ અથવા કિશોર ન્યાયાલય તરીકે નિયલ્વા મેન્ઝિસ્ટ્રેટ ક્રમ જરૂર હોય તે કિસ્સામાં આવે મતબેદ, સેથન્સ ન્યાયાલયને લખી મોકલવા જોઈએ અને મુખ્ય મેટ્રોપોલિટન મેન્ઝિસ્ટ્રેટ અથવા મુખ્ય જયુદ્ધિશિયલ મેન્ઝિસ્ટ્રેટ અથવા યથાપ્રસંગ, સેથન્સ ન્યાયાલયનો આવી લખી મોકલેલી બાબત અગેસે નિર્ણય છેવટનો રહેશે.

વધુમાં, પ્રથમ પરંતુક હેઠળ કોઈપણ કાર્યવાહી તબદીલ કરવા સંબંધી બોર્ડ અને કિશોર ન્યાયાલય વચ્ચે કોઈ મતબેદ હોય, ત્યારે તે બાબત, નિર્ણય માટે, મુખ્ય મેટ્રોપોલિટન મેન્ઝિસ્ટ્રેટને અથવા યથાપ્રસંગ, મુખ્ય જયુદ્ધિશિયલ મેન્ઝિસ્ટ્રેટને અથવા યથાપ્રસંગ, મુખ્ય ન્યાયાલય મેન્ઝિસ્ટ્રેટ અથવા યથાપ્રસંગ, મુખ્ય ન્યાયાલયને આવી લખી મોકલવા જોઈએ અને મુખ્ય મેટ્રોપોલિટન મેન્ઝિસ્ટ્રેટ અથવા મુખ્ય જયુદ્ધિશિયલ મેન્ઝિસ્ટ્રેટ અથવા યથાપ્રસંગ અથવા ન્યાયાલયનો આવી લખી મોકલેલી બાબત અગેસે

(૨) કેઈપણ વિસ્તાર માટે બોર્ડ અથવા કિશોર ન્યાયાલય રચવામાં આવ્યું ન હોય, ત્યારે આ અધિનિયમભી અથવા તે હેઠળ બોર્ડને અથવા કિશોર ન્યાયાલયને આપવામાં આવેલી સત્તા, તે વિસ્તારમાં નીચેનાઓ હવારા ૮૪ વાપરવી જોઈશે:-

(ક) જિલ્લા મેનેજરસ્ટ્રોટ; અથવા

(ખ) પેટા-વિભાગીય મેનેજરસ્ટ્રોટ; અથવા.

(ગ) યથાપ્રસંગ, કેઈપણ મેટ્રોપોલિટન મેનેજરસ્ટ્રોટ અથવા પ્રથમ વર્ગના જ્યુડિશિયલ મેનેજરસ્ટ્રોટ.

(૩) આ અધિનિયમભી અથવા તે હેઠળ બોર્ડને અથવા કિશોર ન્યાયાલયને આપવામાં આવેલી સત્તા, ઉચ્ચ ન્યાયાલય અને સેશન્સ ન્યાયાલય સમશી કાર્યવાહી અપીલમાં, ફેરતપાસમાં અથવા અન્યથા આવે, ત્યારે ઉચ્ચ ન્યાયાલય અને સેશન્સ ન્યાયાલય પણ વાપરી શકશે.

અધિનિયમ
દેખાય છતા
બહિ આપેલા
મેનેજરસ્ટ્રોટ
અનુસરણાની
કાર્યરીત.

૮. (૧) આ અધિનિયમ હેઠળ બોર્ડની અથવા કિશોર ન્યાયાલયની સત્તા વાપરવાની સત્તા નહિ આપેલા કેઈપણ મેનેજરસ્ટ્રોટનો એવો અભિપ્રાય હોય કે (પુયચો આપવાના હેતુ માટે હોય તે સિવાય) આ અધિનિયમની જગ્યાઈઓ પૈકી કેઈપણ જોગવાઈ હેઠળ તેની સમશી લાવવામાં આવેલી વ્યક્તિ કિશોર છે, ત્યારે તે, આવો અભિપ્રાય નોંધશે અને એ કિશોર અને અર્થવાહીનું રેકર્ડ, આવી કાર્યવાહી અંગેની હક્કુમત ધરાવતા સક્રમ સત્તાધિકારીને મોકલ્યાયશે.

(૨) જેને પેટા-કલમ (૧) હેઠળ કાર્યવાહી મોકલ્યાયી હોય તે સક્રમ સત્તાધિકારી, જાહેર કે કિશોરને પહેલેથી ૮ તેની સમશી લાવવામાં આવ્યો હોય તેમ, તપાસ કરશે.

કિશોર ગૃહો

૯. (૧) રાજ્ય સરકાર, આ અધિનિયમ હેઠળ ઉપેક્ષિત કિશોરોના સ્વીકાર માટે જરૂરી હોય તેટલા કિશોરણું સ્થાપી શકશે અને નિભાવી શકશે.

(૨) રાજ્ય સરકારનો એવો અભિપ્રાય હોય કે પેટા-કલમ (૧) હેઠળ સ્થાપેલ અથવા નિભાવેલ ગૃહ સિવાયની કેઈપણ સંસ્થા આ અધિનિયમ હેઠળ ત્યાં મોકલ્યાવાના ઉપેક્ષિત કિશોરોના સ્વીકાર માટે યોગ્ય છે, ત્યારે તે, આવી સંસ્થાને, આ અધિનિયમના હેતુઓ માટે કિશોર ગૃહ તરીકે પ્રમાણિત કરી શકશે.

(૩) આ અધિનિયમ હેઠળ ને કિશોર ગૃહમાં, ઉપેક્ષિત કિશોરને મોકલ્યવામાં આવે તે દરેક કિશોરણું કિશોરને રહેવાની સગવડ, બ્રાન્ચપોયાનું માટેની અને શિક્ષાણું, વ્યાવસાયિક તાલીમ અને પુનર્વસ્ત્વાટ માટે સગવડો પૂરી પાડું અટલુંજ નહિ, પણ તેનાં ચારિત્યના અને અર્થશક્તિનાનોના વિકસ માટેની સગવડો પણ તેને પૂરી પાડું અને નૈતિક ભય અથવા શોધણું સામેના પોતાના રક્ષણ અંગેની જરૂરી તાલીમ તેને આપશે અને તેના વ્યક્તિત્વના સર્વાંગી વિકસ તથા વૃદ્ધિ સુનિશ્ચિત કરવા માટે, દ્વારવામાં આવે તેવાં અન્ય કાર્યો પણ કરશે.

(૪) રાજ્ય સરકાર, આ અધિનિયમ હેઠળ આપરાધી કિશોરોના સ્વીકાર માટે જરૂરી હોય તેટલા વિશેષ ગૃહ સ્થાપાણી અને નિભાવી શકશે.

(૨) રાજ્ય સરકારનો એવો અભિપ્રાય હોય કે પેટા-કલમ (૧) હેઠળ સ્થાપેલ અથવા નિભાવેલ ગૃહ સિવાયની કેઈપણ સંસ્થા આ અધિનિયમ હેઠળ ત્યાં મોકલ્યાવાના આપરાધી કિશોરોના સ્વીકાર માટે યોગ્ય છે, ત્યારે તે, આવી સંસ્થાને, આ અધિનિયમના હેતુઓ માટે વિશેષ ગૃહ તરીકે પ્રમાણિત કરી શકશે.

(૩) આ અધિનિયમ હેઠળ ને વિશેષ ગૃહમાં આપરાધી કિશોરને મોકલ્યવામાં આવ્યો હોય તે દરેક વિશેષ ગૃહ, કિશોરને રહેવાની સગવડ, નિભાવ માટેની અને શિક્ષાણું, વ્યાવસાયિક તાલીમ અને પુનર્વસ્ત્વાટ માટેની સગવડો પૂરી પાડું અટલુંજ નહિ, પણ તેનાં ચારિત્યના અને અર્થશક્તિનાનોના વિકસ માટેની સગવડો પણ તેને પૂરી પાડું અને તેની સુધ્યારણા અંગેની જરૂરી તાલીમ તેને આપશે અને તેના વ્યક્તિત્વના સર્વાંગી વૃદ્ધિ તથા વિકસ સુનિશ્ચિત કરવા માટે દ્વારવામાં આવે તેવાં અન્ય કાર્યો પણ કરશે.

(૪) રાજ્ય સરકાર, આ અધિનિયમ દેખાય કરેલા નિયમો દ્વારા, વિશેષ ગૃહનાં જાળવવાના સેવાનાં ધોરણો અને પ્રકાર સહિત, તેનાં વાહીવંત માટે અને ને સંજ્ઞાના હેઠળ અનું જ રીતે વિશેષ ગૃહને પ્રમાણપત્ર આપી શકાશે અથવા તે પાછું એંચ્યુ લઈ શકાશે તે સંજ્ઞાના અને ને રીત માટે જોગવાઈ કરી શકશે.

(૫) પેટા-કલમ (૪) હેઠળ કરેલા નિયમાંથી, આપરાધી કિશોરોની વર અને તેઓને કરેલા ગુનાના પ્રકારના દેરણું, રેમન્ફ વળોફરાનું અને તેને નુદ્દ પાડવા માટે પણ જોગવાઈ કરી શકશે.

૧૧. (૧) રાજ્ય સરકાર, આ અધિનિયમ હેઠળ કિશોરો સંબંધી કોઈ તપાસ ચાલુ હોય તે દરમિયાન રેઓને હંગામી રીતે સ્વીકાર કરવા માટે જરૂરી હોય તેટલાં નિરીક્ષાણ ગૃહો સ્થાપો અને નિભાવી શકશે.

નિરીક્ષાણ
ગૃહો.

(૨) રાજ્ય સરકારને એવો અભિપ્રાય હોય કે પેટા-ક્લબમ (૩) હેઠળ સ્થાપેલ અથવા નિભાવેલ ગૃહ સિવાયની કોઈ સંસ્થા, આ અધિનિયમ હેઠળ કિશોરો સંબંધી કોઈ તપાસ ચાલુ હોય તે દરમિયાન રેઓને હંગામી રીતે સ્વીકાર કરવા માટે યોગ્ય છે, ત્યારે તે, આવી સંસ્થાને, આ અધિનિયમના હેતુઓ માટે નિરીક્ષાણ ગૃહ તરીકે માન્ય કરી શકશે.

(૩) આ અધિનિયમ હેઠળ ને નિરીક્ષાણ ગૃહમાં કિશોરને મેકલવામાં આવે તે દરેક નિરીક્ષાણ ગૃહ, ઉદ્ઘારને, રહેવાની ભરણ પોષણ માટેની અને તથીબી તપાસ અને સારવાર માટેની સગવડો પૂરી પાડણે એટલું જ નહિ, પણ ઉપરોક્તી વિવચય અંગેની સગવડો પણ તેને પૂરી પાડશે.

(૪) રાજ્ય સરકાર, આ અધિનિયમ હેઠળ કરેલા નિયમો દ્વારા, નિરીક્ષાણ ગૃહોએ જગતવાનો સેવાના ધારણા અને પ્રકાર ચહિણે, તેના વહીવટ માટે અને ને સંજોગો હેઠળ અને ને રીતે કોઈ સંસ્થાને, નિરીક્ષાણ ગૃહ તરીકે માન્ય કરી શકશે અથવા માન્યતા પાછી જંથી વઈ શકશે તે સંજોગો અને તે રીત માટે જેગવાઈ કરી શકશે.

૧૨. રાજ્ય સરકાર, આ અધિનિયમ હેઠળ કરેલા નિયમો દ્વારા નીચેની બાબતો માટે જેગવાઈ કરી શકશે:- અનુસંભાળ
સંગઠનોં

(ક) અનુસંભાળ સંગઠનોની સ્થાપના અથવા માન્યતા બાબત તેમજ આ અધિનિયમ હેઠળ તેમનાં અર્થો અસરકારક રીતે બજાવવા માટે તેઓ વાપરી શકે તે સતતાઓ બાબત ;

(ખ) કિશોરો, કિશોર ગૃહો અથવા વિશેષ ગૃહો છોડી જાય તે પછી રેમની સંભાળ બેવાના હેતુ માટે અને તેઓ પ્રાચ્યાધિક, ઉદ્યમી અને ઉપરોક્તી જરૂર જરૂરી શકે તે હેતુ માટે, આવા અનુસંભાળ સંગઠનોને, અનુસરવાના અનુસંભાળ અર્થક્રમની યોજના બાબત ;

(ગ) દરેક કિશોરને, યથાપ્રસંગ, કિશોર ગૃહમાંથી અથવા વિશેષ ગૃહમાંથી છૂટો કરવામાં આવે તે પહેલાં, તેના સંબંધમાં પ્રોબેશન અધિકારીએ, / આવા કિશોરોની અનુસંભાળની જરૂરિયાનું તથા તેના પ્રકાર, આવી અનુસંભાળની મુદ્દત, તેની હેખારે સંબંધી રિપોર્ટ તૈયાર કરવા અથવા રજુ કરવા બાબત અને પ્રોબેશન અધિકારીઓએ, આવા દરેક કિશોરોની પ્રગતિ અંગે, રિપોર્ટ રજુ કરવા બાબત ;

(ધ) એવી અનુસંભાળ સંગઠનોને જગતવાના સેવાના ધારણા એવા અને પ્રકાર બાબત ;

(ય) કિશોરોની અનુસંભાળ અર્થક્રમની યોજના અસરકારક રીતે પાર પાડવાના હેતુ માટે જરૂરી હોય
બેદી અન્ય બાબતો.

પ્રકારથી ૩

ઉપેક્ષિત કિશોરો

૧૩. (૧) કોઈ પોલીસ અધિકારીનો અથવા રાજ્ય સરકારે આ અર્થો સામાન્ય અથવા ખાસ હુકમ દ્વારા અધિકૃત જરૂર અન્ય કોઈ વ્યક્તિનો અથવા સંગઠનોનો એવો અભિપ્રાય થાય કે વ્યક્તિ હેખીતી રીતે ઉપેક્ષિત કિશોર છે તો આવે પોલીસ અધિકારી અથવા અન્ય વ્યક્તિનું અથવા સંગઠન તે વ્યક્તિને બોર્ડ ચમકા લાભ કરવા માટે તેનો હવાવો વઈ શકશે.

ઉપેક્ષિત
કિશોરોને
બોર્ડ ચમકા
લાભ કરવા
બાબત.

(૨) પોલીસ મથકનો હવાવો ધરાવતા અધિકારીને, એવા મથકની હંદની અંદર મળી આવેલા કોઈ ઉપેક્ષિત કિશોર વિષે માહિતી આપવામાં આવી હોય, ત્યારે તેણે, આવી માહિતીનો સારાંશ, તે હેતુ માટે રાજવાની બુકમાં જોવાનો નોંધણે અને તે અંગે પોતે યોગ્ય જગ્યે નેનું પગદું તે વેણે અને એવો અધિકારી કિશોરોનો હવાવો બેવાનું સૂચવે નહિ, તો તેણે કરેલી નોંધની નકલ બાઈને મોકલવાની જોઈશે.

(૩) પેટા-ક્લબમ (૩) હેઠળ હવાવામાં લીલીવિં દરેક કિશોરને, કોઈ જુમય ગુમાવ્યા વિના, પણ ને સ્થળે કિશોરને અથવા લીલીવિં તે સ્થળેણી બોર્ડ ચમકાફી માટેના જરૂરી ચમક લાગે તે ન ગણતાં, એવો હવાવો લીલાની જોવીએ હવાકની મુદ્દતની અંદર, બોર્ડ ચમકા લાભ કરવા એઈજે.

(४) पेटा-क्लबम (१) हेठला हवाला लीषेव दरेक किशोरने, तेना माता के पिता अथवा वाली साथे तेने राख्ये होय ते स्थिवाय, तेने बोर्ड समक्ष लाववामांन आवे त्यां सुधी, (पोलीस मर्थके अथवा नेवमां नहि पण) निरीक्षण गुहमां मोक्षवो जेईशे.

उपेक्षित
किशोरने
माता के
पिता होय,
त्यारे
अनुमत्रवानो
आप्स
कायरीति.

१४. (१) पोलीस अधिकारी अथवा अधिकृत व्यक्तिना अथवा संगठनना अभिप्राय प्रमाणे ने कोई व्यक्तित उपेक्षित किशोर होय ते व्यक्तिने, माता के पिता अथवा वाली होय अने तेओ किशोरनो भरेभरो हवाला धरावता होय अथवा तेना उपर अंकुश राखता होय, तो पोलीस अधिकारी अथवा अधिकृत व्यक्तित अथवा संगठन, किशोरने हवाला लेवाने बदले, किशोर संबंधी तपास शरु करवा माटे बोर्डने रिपोर्ट करी शक्ये.

(२) पेटा-क्लबम (१) हेठला रिपोर्ट मण्ये, बोर्ड, पोतानी समक्ष किशोरने हालर करवा अने ते किशोर माटे आ अधिनियमनी जोगवाईओ हेठला था माटे उपेक्षित किशोर तरीके तजवीज न करवी तेनु कराण दृश्यविवा माता के पिता अथवा वालीने फ्रमावी शक्ये अने बोर्डने एम निषाय के किशोरने तेनी हड्डमतमांथी भसेली लेवामां आवे अथवा छुपावी देवामां आवे तेवो संभव छे, तो (ने किशोरने तात्कालिक हालर करवा माटे, नद्यी होय, तो झटी वारंट काढीने) तेने निरीक्षण गुहमां अथवा सुरक्षित स्थणे भसेहवानो तरत हुक्म करी शक्ये.

बोर्ड उपेक्षित
किशोरो
संबंधी
तपास
करवा बाबत.

१५. (१) उपेक्षित किशोर हेवानु कहेवानु होय ते व्यक्तिने, बोर्ड समक्ष हालर करवामां आवे, त्यारे तेसु, किशोरने लावनार अथवा रिपोर्ट करनार पोलीस अधिकारी अथवा अधिकृत व्यक्तिने अथवा संगठनने तपासवा जेईशे अने आवी तपासनो सारांश नोंधवो जेईशे अने द्वावेली रीते तपास करीने ते किशोरना संबंधमां पोते योग्य गणे तेवा हुक्मे करी शक्ये.

(२) तपास उपरथी बोर्डने शेवी आतरी थाय के किशोर, उपेक्षित किशोर छे अने तेनी ते रीते तजवीज करवानु ईष्ट छे, त्यारे बोर्ड, किशोरने, ते किशोर हेतो बंध थाय त्यां सुधीनी मुद्दन माटे, तेने किशोर गुहमां मोक्षवानु फ्रमावतो हुक्म करी शक्ये:

परंतु बोर्ड, कारणेनी नोंध करीने, आवी रेकाणुनी मुद्दत लंबावी शक्ये, पण ऑर्डमाणु किस्सामां रेकाणुनी मुद्दत, छोकराना किस्सामां किशोर अढार वर्षनी अथवा छोकरीना किस्सामां, वीस वर्षनी उमरनां थाय, त्यारे ते समय उपरात, लंबावी जेईशे नहिं:

वधुमां, बोर्डने आतरी थाय के केसना संजेगो धमनमां वेतां तेम करवनु ईष्ट छे, तो ते, कारणेनी वेभित नोंध करीने, पोताने योग्य लागे तेटली मुद्दत सुधी रेकाणुनी मुद्दत धटाई शक्ये.

(३) किशोर संबंधी कोई तपास अनिहीन होय ते दृश्यवान किशोरने, तेना माता के पिता अथवा वाली साथे राखवामां आयो होय ते स्थिवाय, बोर्डना हुक्ममां निर्दिष्ट करवामां आवे तेटली मुद्दत सुधी, निरीक्षण गुहमां अथवा सुरक्षित स्थणे मोक्षवो जेईशे.

परंतु बोर्डना अभिप्राय प्रमाणे, कोई किशोरना माता के पिता अथवा वाली किशोरनी योग्य काणज्ञ लेवाने अने तेना उपर अंकुश राखवाने अयोग्य छे अथवा असमर्थ छे अथवा तेनी योग्य काणज्ञ वेतां नथी अने तेना उपर अंकुश राखता नथी, तो ते किशोरने तेनां माता के पिता अथवा वाली साथे राखी शक्ये नहिं.

उपेक्षित
किशोरने
उचित
कस्टडीमां
भूक्ष्यानो
सत्ता.

१६. (१) बोर्डने तेम करवानु योग्य लागे, तो ते किशोर गुहमां किशोरने मोक्षवा माटे, क्लबम १५नी पेटा-क्लबम (२) हेठला, हुक्म करवाने बदले, माता के पिता, वाली अथवा योग्य व्यक्तित, किशोरनी सारी वर्तीणुक तथा तेना कल्याण माटे अनेबोर्डने मुक्षवानु योग्य लागे तेवी शरतोना पालन माटे नवाबदार रेवाने अमीनवाणु के अमीन वगरनु बोर्ड करी आपे एटले, औवा माता के पिता, वाली अथवा अन्य योग्य व्यक्तिनी काणज्ञ हेठला, किशोरने भूक्ष्यानो हुक्म करी शक्ये.

(२) पेटा-क्लबम (१) हेठला हुक्म करती वभते अथवा त्यारपछी कोईपण समये, बोर्ड ते उपरात अवो हुक्म करी शक्ये के किशोरने, शरुआतमां त्रिश वर्ष करतां वधु न होय तेटली कोईपण मुद्दत माटे, देखरेख हेठला मुक्ष्या.

(३) पेटा-क्लबम (१) अथवा पेटा-क्लबम (२)मां गमे ते मज़कूर होय ते इतां, घोबेशन अधिकारी तरफ्थी रिपोर्ट मण्ये अथवा अन्यथा, कोईपण समये बोर्डने एम निषाय के किशोरना संबंधमां पोते भूक्ष्यानी शरतो पैकीनी कोईपण शरतो बंग थयो छे, तो ते पोते योग्य गणे तेवी तपास कर्चा पछी, किशोरने, किशोर गुहमां मोक्षवानो हुक्म करी शक्ये.

૧૭. કોઈ કિશોરના માતા કે પિતા અથવા વાલી બોર્ડને ફરિયાદ કરે કે તેઓ કિશોરની યોગ્ય ક્ષમજી લઈ શકે અનિયમનું કિશોરને
તેમ નથી અને તેના પર નિયમનું રાખી શકે તેમ નથી અને બોર્ડને તપાસ કર્યો એવી ખાતરી થાય કે તે કિશોરના
સંબંધમાં આ અધિનિયમ હેઠળ કાર્યવાહી શરૂ કરવી જોઈએ, ત્યારે તે, કિશોરને નિરીક્ષણ ગૃહમાં અથવા સુરક્ષિત
સ્થળે મોકલી શક્યે અને પોતે યોગ્ય ગણે તેવી વધુ તપાસ કરી શક્યે અને કલમ ૧૫ અને કલમ ૧૬ની જોગવાઈ-
ઓ, શક્ય હોય તેટબે સુધી, આવી કાર્યવાહીને લાગુ પડશે.

પ્રકરણ ૪

અપરાધી કિશોરો

કિશોરના
જમીન અને
સંભાળ

૧૮. (૧) ને કોઈ વ્યક્તિને ઉપર જમીની અથવા બિન-જમીની ગુનાનું તહેમત હોય અને દેખીતી રીતે કિશોર
દ્વારા તે વ્યક્તિને ગિરફ્તાર કરવામાં આવે અથવા અટકમાં રાખવામાં આવે અથવા કિશોર ન્યાયાલય સમક્ષ તે હાજર
થાય અથવા તેને હાજર કરવામાં આવે, ત્યારે એવી વ્યક્તિને 'શૈલદારી કાર્યક્રમ' અધિનિયમ, ૧૯૭૩' માં અથવા તે
સમાન અમલમાં હોય તેવા અન્ય કોઈ કાયદામાં ગમે તે મજાકુર હોય તે છતાં, બાહેખરી લઈને અથવા લીધા વિના,
જમીન ઉપર છોડવી, પણ એવી રીતે છોડવાથી તે કોઈપણ નામીચા ગુનેગારોના સંપર્કમાં આવવાના સંભવ છે અથવા
નેતૃત્વ લેવામાં મુક્કાવાના સંભવ છે, અથવા તેને છોડવાથી ન્યાયનો હેતુ નિર્ધારણ જરૂર, એમ માનવા માટે વાજબી
કરારો જરૂરાય, તો તેને તેવી રીતે છોડી શકશે નહિએ.

(૨) ગિરફ્તાર કર્યા પછી આવી વ્યક્તિને, પોલીસ સ્ટેશનના ઈન્નાર્ન અધિકારીએ, પોટા-કલમ (૧) હેઠળ જમીન
મર છોડી ન હોય, ત્યારે આવી અધિકારીએ, તેને કિશોર ન્યાયાલય સમક્ષ લાવવામાં આવે નહિ તાં સુધી પોલીસ
સ્ટેશન અથવા જેવમાં નહિ, પણ) દ્વારાવી રીતે નિરીક્ષણ ગૃહમાં અથવા સુરક્ષિત સ્થળે તેને રખવાની જોગશે.

(૩) પોટા-કલમ (૧) હેઠળ કિશોર ન્યાયાલય આવી વ્યક્તિને જમીન પર છોડી નહિ, ત્યારે તેવી, તેને જેવમાં
સ્ટેશનને બદલે તેના સંબંધી તપાસ ચાલુ હોય તે દરમિયાન હુકમમાં નિર્દિષ્ટ કરવામાં આવે તેટલી મુદ્દત માટે
નિરીક્ષણ ગૃહમાં અથવા સુરક્ષિત સ્થળે તેને મોકલવાનો હુકમ કરવા જોઈશે.

૧૯. કોઈ કિશોરનો ગિરફ્તાર કરવામાં આવે તારે જરૂર કિશોરને લાવવામાં આવો હોય તે પોલીસ સ્ટેશનના
ઇન્નાર્ન અધિકારીએ, તેની ગિરફ્તારી પછી, જેમ બને તેમ જરૂરી-

મતા કે
પિતા
અથવા વાલી
અથવા
પ્રોનેન
અધિકારીએ
જાણ કરવ
બાબત.

(ક) કિશોરના માતા કે પિતા અથવા વાલી મળી આવે, તો તેમને આવી ગિરફ્તારીની જાણ કરવી જોઈશે અને
નેતૃત્વ સમક્ષ કિશોર હાજર થશે તે કિશોર ન્યાયાલયમાં હાજર રહેવા તેને આદેશ કરવા જોઈશે; અને

(ખ) કિશોરનાં પૂર્વ વૃત્તિની અને કોટુંબિક ઈતિહાસ અને તપાસ કરવા માટે કિશોર ન્યાયાલયને મદદરૂપ
ધરાવાનો સંભવ હોય તેવા અન્ય મહિનાના સંભેગો અંગે માહિતી મેળવી શકે તે માટે, પ્રોનેન અધિ-
કારીને, આવી ગિરફ્તારીની જાણ કરવી જોઈશે.

આપરાધી
કિશોરો
સંબંધી
કિશોર
ન્યાયાલય
દ્વારા તપાસ

૨૦. જેના ઉપર ગુનાનું તહેમત મુક્કવામાં આવ્યું હોય તે કિશોર, કિશોર ન્યાયાલય સમક્ષ હાજર થાય અથવા
તેને હાજર કરવામાં આવે, ત્યારે કિશોર ન્યાયાલય, કલમ ઉદ્દીન જોગવાઈએ અનુસાર તપાસ હાથ ધરશે અને
આ અધિનિયમની જોગવાઈએ આધીન રહીને, કિશોરના સંબંધમાં પોતે યોગ્ય ગણે તેવા હુકમ કરી શકશે.

આપરાધી
કિશોરો
સંબંધી
કિશોર
ન્યાયાલય
દ્વારા તપાસ

૨૧. (૧) કિશોર ન્યાયાલયને તપાસ ઉપરથી એમ ખાતરી થાય કે કોઈ કિશોર ગુનો કર્યો છે, ત્યારે તે સમર્પે
અમલમાં હોય તેવા અન્ય કોઈ કાયદામાં વિરુદ્ધનો ગમે તે મજાકુર હોય તે છતાં, કિશોર ન્યાયાલય, પોતાને
તેમ કરવું યોગ્ય લાગે તો,-

આપરાધી
કિશોરો
સંબંધી
કિશોર
ન્યાયાલય
દ્વારા તપાસ

(ક) સલાહ અથવા હપ્પો આપ્યા પછી, કિશોરને ઘર જવા દઈ શકશે;

(ખ) વર્ષથી વધુ નહિ તેટલી કોઈ મુદ્દત માટે, સારી વર્તન બદલ પ્રોનેન ઉપર કિશોરને છેરી મુક્કવાનો
અને કોઈ માતા કે પિતા વાલી અથવા અન્ય યોગ્ય વ્યક્તિ, તે કિશોરની સારી વર્તણીક અને કલ્યાણ માટે,
તે ન્યાયાલય ફરમાવે તેવું જમીનવાળું અથવા જમીન વગરનું બોંડ આપે એટબે એવા મતા કે પિતા
અથવા વાલી અથવા અન્ય યોગ્ય વ્યક્તિની સંભાળ હેઠળ તેને મુક્કવાનો આદેશ કરી શકશે.

(१) त्रिशूल वर्षथी वधु नहि तेटली कोई मुद्दत माटे; सारा वर्तन बद्दल प्रोबेशन उपर किशोरने छे डी मूकवानो अने ते किशोरनी सारी वर्तनुक अने कल्याण माटे कोई योग्य संस्थानी संभाल हेठल तेने मूकवानो आदेश करी शक्षे;

(२) किशोरने—

(१) चौट वर्षथी उपरनी उमरना छोकराना अथवा सोण वर्षथी उपरनी उमरनी छोकरीना किस्सामां औधामां ओधी त्रिशूल वर्षनी मुद्दत माटे;

(२) अन्य कोई किशोरना किस्सामां, ते किशोर होता बंध थाय त्यां सुधीनी मुद्दत माटे,

विशेष गुहमां मोक्षवानो आदेश करते हुक्म करी शक्षे;

परंतु किशोर न्यायालय, जो तेने एम खातरी थाय के गुनानो प्रकार अने केसना संजेगा वक्षमां बतां, तेम कर्तु ईष्ट छे, तो करणेहोनी नोंध करीने, पोताने योग्य लागे तेटली मुद्दत सुधी रोकाणनी मुद्दत घटाडी शक्षे;

वधुमां, किशोर न्यायालय, करणेहोनी नोंध करीने, आवी रोकाणनी मुद्दत लंबावी शक्षे, पाण कोईपाण संजेगामां आवी रोकाणनी मुद्दत छोकराना किस्सामां, किशोर अडार वर्षनी उमरनो थाय अथवा छोकरीना किस्सामां, वीस वर्षनी उमरनी थाय, त्यारे ते समय उपरान लंबावी शक्षे नहि.

(३) किशोर चौट वर्षनी उमरथी उपरनो छाय अने पेसा क्षमता होय, तो तेने हृष भरवानो हुक्म करी शक्षे.

(४) पेटा-क्लब (१)ना खंड (५), खंड (६) अथवा खंड (७) हेठल हुक्म उत्तमां आवे, त्यारे किशोर न्यायालय, जो तेनो एवा अभिप्राय थाय के किशोरना अने अहेर हितमां तेम कर्तु ईष्ट छे, तो वधुमां एवा हुक्म करी शक्षे के अपराधी किशोरने ते हुक्ममां निर्विक क्लबमां आवे तेटली त्रिशूल अदार वर्षनी वधु नहि तेटली वर्षनी मुद्दत दरमियान तेमां जापावेल प्रोबेशन अधिकारीनी हृषरेख हेठल राखवो अने आवा हृषरेख अंगना हुक्ममां अपराधी किशोरने योग्य हृषरेख माटे पोते योग्य गणे तेवी शरतो मूरी शक्षे :

परंतु त्यार पछी कोईपाण समये, प्रोबेशन अधिकारी तरक्षी रिपोर्ट मध्ये, अथवा अन्यथा किशोर न्यायालयने एम जापावेल के अपराधी किशोर हृषरेखनी मुद्दत दरमियान आवी वर्तनुक्वानो थयो नथी अथवा जेनी क्रमांक हेठल किशोरने मूरुक्के छाय ते योग्य संस्था, ते किशोरनी सारी वर्तनुक अने कल्याण माटेनी खातरी आपवा लावे पाई समर्थ नथी अथवा झुकी नथी, तो, ते पोते योग्य गणे तेवी तपास कर्ता पाई, अपराधी किशोरने विशेष गुहमां मोक्षवानो हुक्म करी शक्षे.

(५) पेटा-क्लब (२) हेठल हृषरेखनो हुक्म कर्तु किशोर न्यायालय, किशोरने अने यथाप्रसंग, जेनी क्रमांक हेठल किशोरने मूरुक्के आवो होय ते भाता के पिताने, वालीने अथवा अन्य योग्य व्यक्तिने अथवा योग्य संस्थाने, हुक्ममां वालीओ अने शरतो समजवये अने हृषरेख—हुक्ममां एक नक्ल, यथाप्रसंग, किशोरने, भाता के पिताने, वालीने अथवा अन्य योग्य व्यक्तिने अथवा योग्य संस्थाने, जमीनो कोई होय, तो तेमने अने प्रोबेशन अधिकारीने, तरतज आपवे.

(६) आ अधिनियम हेठल जेनी संभालमां किशोरने मोक्षवानो अथवा सोंपवानो होय ते, विशेष गुह अथवा कोई व्यक्तिं अथवा संस्था नक्ल करती वेला, न्यायालये, किशोर जे धर्म पाणे छे तेनी विशेष्यनु धार्मिक शिक्षापु तेने आपवामां आवतु नथी ते जेवा माटे किशोरनी धार्मिक आस्था प्रत्ये योग्य लक्ष आपवु जेही शक्षे.

२२. (१) ते समये अमलमां होय तेवा अन्य कोई क्षमामां विशेषनो गमे ते मन्दकूर होय ते छितां, कोई अपराधी किशोरने, हृष भरवामां क्लब थाय अथवा जमीनोरी पूरी पाउवामां क्लब थाय तो, मोतनी अथवा केदनी सज्ज करी शक्षे नहि अथवा जेवामां मोक्षवानो शक्षे नहि :

अपराधी
किशोरो
विशेष
क्लब
ने शक्षे
तेवा हुक्मो

परंतु चौट वर्षनी उमरनो थयो होय ते किशोरे गुनो कर्ता होय अने किशोर न्यायालयने एवी खातरी थाय के क्लबमां आवेला गुनो एटवो गोलीर प्रकारनो छे अथवा तेनु वर्तन अने रीतभात एवां छे के कोई विशेष गुहमां तेने मोक्षवो ते तेना हितमां अथवा एवा विशेष गुहमांना अन्य किशोरना हितमां नथी अने आ अधिनियम हेठल जेगवाई करेल अन्य कोईपाण उपाये योग्य अथवा पुरता नथी, त्यारे किशोर न्यायालय, पोता-ने योग्य लागे ते स्थलमां अने ते रीते अपराधी किशोरने, सखामत कस्टडीमां राखवानो हुक्म करी शक्षे अने यान्य सरकारना हुक्मो माटे, केसनो रिपोर्ट करेले.

(૨) ગેટા-કલમ (૧) હેઠળ કિશોર ન્યાયાલય તરફથી રિપોર્ટ મળ્યે, રાજ્ય સરકાર, કિશોરના સંબંધમાં પોતે યોગ્ય ગણે તેવી વ્યવસ્થા કરી શકે અને પોતાને યોગ્ય લાગે તેવા સ્થળે અને તેવી શરતોએ એવા અપસ્થિતી કિશોરન અટકમાં રાખવાનો હુકમ કરી શકે:

પરંતુ તેવી રીતે હુકમ કરવામાં આવેલ અટકાયતની મુદ્દત, જે ગુનો કરવામાં આવ્યો હોય તે માટે કિશોરને કેદની વધુમાં વધુ જ મુદ્દતની સાજ થઈ શકત, તેના કરતાં વધુવી જોઈએ નહિ.

જાન ૧૯૭૪ પ્રકાશ-૮ હેઠળ કિશોર સામે કોઈ કાર્યવાહી માંથી શકાયે નહિ અને કોઈ હુકમ કરી શકાયે નહિ.

જાન
૧૯૭૪
મે
૨ જૂન

ફોન્ડાની
કાર્યરીતિ
અધિનિયમ
જ પ્રકાશ-૮
હેઠળની
કાર્યવાહી
કિશોર સામે
કરી
શકાયે નહિ.

જાન ૧૯૭૪ ડેઝ. (૧) ફોન્ડાની કાર્યરીતિ અધિનિયમ, ૧૯૭૩ની કલમ ૨૨૭માં અથવા તે સમયે અમલમાં હોય તેવા
અન્ય કોઈ કાર્યદામાં ગમે તે મળકૂર હોય તે છતાં, કિશોર ન હોય તેવી કોઈ વ્યક્તિન સાથે કોઈ કિશોર
ઉપર, જોઈ ગુનાનું તહોમત મૂકવામાં આવ્યું હોત અને તે ગુના માટે તેની સામે ઈન્સાહી કાર્યવાહી થઈ શકશે નહિ.

કિશોર અને
કિશોર ન
હોય તેવી
વ્યક્તિન સામે
સંયુક્ત
ઈન્સાહી
કાર્યવાહી
જ કરવા
બાબત.

જાન ૧૯૭૪ (૨) ગેટા-કલમ (૧) માં મનાઈ ન હોત તો 'ફોન્ડાની કાર્યરીતિ અધિનિયમ, ૧૯૭૩'ની કલમ ૨૨૩ અથવા
તે સમયે અમલમાં હોય તેવા અન્ય કોઈ કાર્યદા હેઠળ, કોઈ કિશોર ઉપર અને કિશોર ન હોય તેવી કોઈ વ્યક્તિન
ઉપર, જે ગુનાનું તહોમત મૂકવામાં આવ્યું હોત અને તે ગુના માટે તેમની સામે સાચોસાચ ઈન્સાહી કાર્યવાહી કર-
વામાં આવી હોત, તે ગુનાનું તહોમત આવા કિશોર ઉપર મૂકવામાં આવે તો, તે ગુનાની વિચારણા કરતું
ન્યાયાલય, તે કિશોર અને અન્ય વ્યક્તિની અલગ અલગ ઈન્સાહી કાર્યવાહી માટે આદેશ કરશે.

૨૫. અન્ય કોઈ કાર્યદામાં ગમે તે મળકૂર હોય તે છતાં, જેણે ગુનો કર્યો હોય અને આ અધિનિયમની
બેગવાઈઓ હેઠળ જેની તજવીજ કરવામાં આવી હોય તેવો કિશોર, એવા કાર્યદા હેઠળના કોઈ ગુના માટે દોપિત
કરવા સાથે સંકળાયેલ કોઈ ગેરલાયકાત હોય, તો તેને પાત્ર કરશે નહિ.

દોપિત કરવા
સાથે
સંકળાયેલ
ગેરલાયકાતો
કૂર કરવા
બાબત.

૨૬. આ અધિનિયમમાં ગમે તે મળકૂર હોય તે છતાં, જે તારીખે, આ અધિનિયમ કોઈ વિસ્તારમાં અમલમાં
આવે તે તારીખે, તે વિસ્તારના કોઈ ન્યાયાલયમાં, કોઈ કિશોર સંબંધી અનિરૂપિત કાર્યવાહી, જાણે કે આ અધિનિયમ
પસૂન થયે ન હાત તેમ, તે ન્યાયાલયમાં ચાલુ રાખવામાં આવશે અને જો ન્યાયાલયને અમ જાળ્યા કે કિશોર
ગુનો કર્યા છે, તો તે, એવા નિર્ણયની નોંધ કરશે અને કિશોરના સંબંધમાં, કોઈ સાજ કરવાને બદલ, તે કિશોરને,
કિશોર ન્યાયાલયમાં ગોક્રલાયે અને જાણે કે તે ન્યાયાલયને આ અધિનિયમ હેઠળની તપાસ ઉપરથી એવી ખાતરી
થઈ હોય કે કિશોર ગુનો કર્યો છે તેમ, તે ન્યાયાલય, આ અધિનિયમની બેગવાઈઓ અનુસાર તે કિશોરના
સંબંધમાં હુકમ કરશે.

અનિરૂપિત
કેસોના
સંબંધમાં
ખાત્રી
બેગવાઈ.

સ્વામ્યાન્યતઃ ગણભૂમાંદળોની કાર્યરીતિ અને આ ગણાભૂમાંદળોના હુકમો ઉપર અપીલ અને ફેરટપાસ.

૨૭. (૧) બોર્ડ અથવા કિશોર ન્યાયાલય, કાર્યવાહી માં આવે તે અથવા, તે દિવસે અને તે રીતે પોતાની બેઠકો
ભરશે.

બોર્ડ અને
કિશોર
ન્યાયાલયની
બેઠકો
જગેણે

(૨) ક્રમ જની પેટા—ક્રમ (૨) હેઠળ, બોડની આથવા ચેથાપ્રસંગ, કિશોર-ન્યાયાલયની સુચા વાપરવા અધિકૃત મેજિસ્ટ્રેટે, આ અધિનિયમ હેઠળ કિશોર સંબંધી ઓઈ તપાસ કરતી વખતે, વ્યવહાર હોય તેટ્યે સુધી, ને મફાનમાં આથવા ઓરડામાં દીગાની જને હોનારાની ન્યાયાલયની ચામાન્ય બેઠકો ભરાતો હોય તેનાથી આથવા મફાનમાં આથવા ઓરડામાં આથવા ને દિવસાને આથવા સમયે આવા ન્યાયાલયની ચામાન્ય બેઠકો ભરાતો હોય, તેનાથી આથવા દિવસાને આથવા સમયે બેઠક ભરવી જોઈશે.

(૩) આ અધિનિયમ હેઠળ કિશોર સંબંધી તપાસ સત્તવે કરવામાં આવશે અને ખાસ કારણોની વેખિત નોંધ કરીને, યોગ્ય સત્તાપિકાની અન્યથા આદેશ કરે તે સિવાય, તે અધિનિયમના આરેલની તાંત્રીધયો ત્રણ મહિનાની મુદ્દતની અંદર સામાન્યતા તે તપાસ પૂરી કરવામાં આવશે.

સભા
સત્તામંડળ
સભા
આનંદ રાજ
એક નેતૃ
અધિકારો

૨૮. (૧) આ અધિનિયમમાં હરાણું હોય તે સિવાય, નીચેની વ્યક્તિઓ સિવાયની કોઈપણ વ્યક્તિ, સભામ સત્તામંડળના ઓઈપણું બેઠકમાં હાજર રહી શકશે નહિ.

(૩) સભામ સત્તામંડળના ઓઈ અધિકારી; આથવા

(અ) સભામ સત્તામંડળ સમલાની તપાસના પસંકાચે, કિશોરના માતા કે પિતા આથવા વાલી અને પોલીશ અધિકારોઓ અને કશ્યા વ્યવસાયીઓ સહિત, તપાસમાં પ્રત્યે રીતે સંબંધ પણવતી અને વક્તિઓ; અને

(બ) સભામ સત્તામંડળ હાજર રહેવાની પરવાનગી આપે રેવી અન્ય વક્તિઓ.

(૨) પેટા-ક્રમ (૧)માં ગમે તે મજકૂર હોય તે છતાં, તપાસ દરમિયાન ઓઈપણ તબક્કે, સભામ સત્તામંડળ કિશોરના હિતમાં આથવા શિષ્ટતા કે નૈતિકતાના કારણોથર એમ ઈષ્ટ ગણે કે પોલીશ અધિકારોઓ, કાયદ વ્યવસાયીઓ; માતા કે પિતા, વાલી આથવા કિશોર જાતે જ ખસ્તી જરૂર બેઈઓ તો, સભામ સત્તામંડળ, એપો કાદેય આપી શકશે અને ઓઈ વ્યક્તિ એવા આદેશનું પાલન કરવાની ના પાડે, તો સભામ સત્તામંડળ તેને દૂર કરાવી શકશે અને આ હેતુ માટે, જરૂરી હોય રેવા વિષય કર્યાની શકશે.

(૩) ઓઈપણ કાયદા વ્યવસાયી, બોડની ખાસ પરવાનગીની હોય કે સિવાય, બોડ સમલાન ઓઈ કેસમાં કે ખર્ચ-વાહીઓ, તે બોડ સમલાન હાજર રહેવા હક્કાનર થશે નહિ.

કિશોરની
માતા કે
પિતા આથવા
વાલીની
આનંદ
બાબત

૨૯. આ અધિનિયમની જેગવાઈઓ પેકીની ઓઈપણ જેગવાઈ હેઠળ, જેની સમલાન કિશોરને વાપવામાં આવે તેવા ઓઈ સભામ સત્તામંડળ એમ કરું યોગ્ય ગણે, ત્યારે તે કિશોરને ખરેખરો હવ્યાલો ખરાવતી આથવા તેની દ્વારા અનુભૂત રાખતા ઓઈ માતા કે પિતાને કે વાલીને, તે કિશોર સંબંધી ઓઈ અર્પવાલીમાં હાજર રહેવા ફરમાવી શકશે.

કિશોરની
માતા વિના
ચલાવી
બેવા બાબત

૩૦. તપાસ દરમિયાન ઓઈપણ તબક્કે, સભામ સત્તામંડળને એમ ખાતરી થાય કે તપાસના હેતુ આટે કિશોરની ખાલીયી આવશ્યક નથી તો, સભામ સત્તામંડળ, તેની ખાલીયી વિના ચલાવી વઈ શકશે અને કિશોરની જરૂરાજાનગીમાં તપાસ સંબંધી આગળ કાર્પવાદી કરી શકશે.

અધ્યક્ષર
સોયાથી
પોડાતા
કિશોરને
હાજર કરેલા
કેવળ મોકલવા
બાબત
અને તેના
અવિભાગી
અવસ્થા
બાબત

૩૧. (૧) આ અધિનિયમ હેઠળ સભામ સત્તામંડળ સમલાન વાપવામાં આવે કિશોર, વાંચ સમયની તખીબી સારવારની જરૂર હોય, તેવા રેગથી આથવા જેની સારવારથી ફિયદો થશે તે ઘારીકિ આથવા માનસિક પોડાતા પોડાતા માલુમ પડે ત્યારે સભામ સત્તાપિકારી, કિશોરને, જરૂરી સારવાર માટે પોતે આવશ્યક ગણે, તેટથી મુદ્દત સુધી, આ અધિનિયમ હેઠળ કરેલા નિયમો અનુસાર મંજૂર કરેલા સ્થળ વરીકે માન્ય કરેલ ઓઈ સ્થળો મોકલી શકશે.

ખાન
૧૯૬૮
નો
ને
ક્રમ.
ખાન
૧૯૬૨
નો
ક્રમ.

(૨) કિશોર રક્તપિતાથી પીડતો જણાય અથવા અસ્થિર મગજનો હોય, ત્યારે વચ્ચાપ્રસંગ, 'રક્તપિતા રોગી અધિ-
નિયમ, ૧૯૬૮' અથવા 'ભારતનો પાગલપણ અધિનિયમ, ૧૯૬૨'ની જોગવાઈઓ હેઠળ તેની તજવીજ કરવી
જોઈશ.

(૩) સક્ષમ સત્તામંડળ, ચેપી અથવા સપરશવન્ય રોગથી પીડતા કિશોરની બાબતમાં, ચેદા-કલમ (૧) હેઠળ
પગલું લીધું હોય, ત્યારે સદરહુ કિશોરને, યથાપ્રસંગ, તેની લઘનસાથી કોઈ હોય, તો તેને અથવા વાલીને પાછો
સોંપત્તા પહેલાં સક્ષમ સત્તામંડળને એવી ખાતરી થાય કે આવું પગલું સદરહુ
કિશોરના હિતમાં રહેશે ત્યારે, સક્ષમ સત્તામંડળો, યથાપ્રસંગ, તેના લગ્ન-સાથીને અથવા વાલીને તબીબી તપાસ
માટે મોકલીને સક્ષમ સત્તામંડળને એવી ખાતરી કરવાના ફરમાવનું જોઈશ કે આવો સાથી અથવા વાલી, જે
કિશોરના સંબંધમાં હુકમ કરવામાં આવ્યો હોય તે કિશોરને ફરી ચેપ બાળદ્યો નહિએ.

૩૨. (૧) સક્ષમ સત્તામંડળને એમ જણાય કે (પુરાવો આપવાના હેતુસર હોય તે સિવાય અન્યથા) આ અધિ-
નિયમની જોગવાઈઓ પેટીની કોઈપણ જોગવાઈ હેઠળ ચાતાની સમક્ષ લાવવામાં આવેલી વ્યક્તિત્વ કિશોર છે,
ત્યારે સક્ષમ સત્તામંડળ, તે વ્યક્તિત્વની ઉંમર વિશે યોગ્ય તપાસ કરશે અને તે હેતુ માટે, જરૂરી હોય તેવા પુરાવો
બશે અને શક્ય હોય તેવે સુધી, તેની નજીકમાં નજીકની ઉંમર જણાવીને, તે વ્યક્તિત્વ કિશોર છે કે કેમ તે નોંધશે.

ઉંમર વિષે
અનુમાન
કરવા અને
નિર્ણય લેવા
બાબત.

(૨) જે વ્યક્તિના સંબંધમાં હુકમ કરવામાં આવ્યો હોય તે વ્યક્તિત્વ કિશોર નથી એવી કોઈ ત્યાર પછીની સાબીની-
ની કારણે જ સક્ષમ-સત્તાવિકારીનો કોઈ હુકમ ગેરકાગદેસર થયો છે એમ ગણયો નહિ અને સક્ષમ સત્તાવિકારીએ,
તેની સમક્ષ એવી રીતે લાવવામાં આવેલ વ્યક્તિત્વની ઉંમર તરીકે નોંધેલી ઉંમર, આ અધિનિયમના હેતુ માટે તે
વ્યક્તિત્વની ખરી ઉંમર છે એમ ગણયો.

૩૩. આ અધિનિયમ હેઠળ કિશોરના સંબંધમાં કોઈ હુકમ કરતી વખતે, સક્ષમ સત્તામંડળ, નીચેના સંજોગા
વિચારણામાં બેવા જોઈશે :—

અધિનિયમના
હેઠળ હુકમો
કરવી વખતે
વિચારણામાં
લાવાના
સંજોગા.

- (ક) કિશોરની ઉંમર;
- (ખ) કિશોરના શારીરિક અને માનસિક સ્વાસ્થ્યની સ્થિતિ;
- (ગ) જે સંજોગામાં કિશોર રહેતો હતો અને રહેતો હોય, તે સંજોગા;
- (ધ) પ્રોબેશન અધિકારીએ કરેલા રિપોર્ટ;
- (શ) કિશોરની ધાર્મિક આસ્થા;
- (ષ) સક્ષમ સત્તાવિકારીના અભિગ્રાય પ્રમાણે, કિશોરના કલ્યાણના હિતમાં વિચારણામાં બેવા જરૂરી હોય તેવા
અન્ય સંજોગા ;

પરંતુ અપરાધી કિશોરના કિસ્સામાં, કિશોર ન્યાયાલયે, કિશોર ગુનો કર્યો છે, એવો ચુકાદો તેની સામે નોંધા
પણી, ઉપરના સંજોગા વિચારણામાં બેવા જોઈશે :

વધુમાં, કલમ ૧૮ હેઠળ પોતાને જાણ કર્યાના દસે અઠવાદિયાની અંદર પ્રોબેશન અધિકારીનો કોઈ રિપોર્ટ ન મળે,
તો કિશોર ન્યાયાલય, તેના વિના કાર્યવાહી કરી શકશે.

૩૪. જેમની સમક્ષ ઉપેક્ષિત અથવા અપરાધી કિશોરને લાવવામાં આવ્યો હોય તે સક્ષમ સત્તામંડળની હુક્મત
બહાર નેનું સામાન્ય નિવાસસ્થાન આવેલું હોય તે ઉપેક્ષિત અથવા અપરાધી કિશોરની બાબતમાં, સક્ષમ સત્તા-
મંડળને, યોગ્ય તપાસ કર્યા પછી, એમ ખાતરી થાય કે તેમ કરવાનું ઈષ્ટ છે, તો તે, જે કોઈ સગ્ન અથવા અન્ય
વ્યક્તિ, તેના સામાન્ય નિવાસસ્થાને તેને સ્વીકાર્ય અને તેની યોગ્ય કાળજી બેવા અને તેના પર નિયંત્રણ રાખવા
યોગ્ય અને ખુશી હોય તેને ત્યાં, એવું નિવાસસ્થાન સક્ષમ સત્તામંડળની હુક્મત બહાર હોય તે છીતાં, કિશોરને
પાછો મોકલી શકશે અને જે સ્થળે કિશોરને મોકલવામાં આવ્યો હોય તે સ્થળ ઉપર હુક્મત ધરાવતા સક્ષમ સત્તા-
મંડળને, ત્યારપછી ઉપસ્થિત થતી કોઈપણ બાબતના સંબંધમાં હોય તેવી જ સત્તા, જોણ કે પોતે મૂળ હુકમ
કર્યો હોય તેમ, તે કિશોરના સંબંધમાં રહેશે.

કિશોરને
હુક્મતની
બાબત
મોકલવા

દિશાંત
ખાનગી
ગૃહના
માનત.

ઉ૪. પ્રોબેશન અધિકારીના રિપોર્ટને અથવા કલમ ૩૩ હેઠળ સંક્ષમ સત્તામંડળે વિચારેલ કોઈ સંઝેગને ખાનગી ગણુવામાં આવશે:

પરંતુ સંક્ષમ સત્તામંડળ કિશોરને અથવા તેના માતા કે પિતાને અથવા વાલીને તેનો સાર જણાવવાનું યોગ્ય નથી, તો તેમની શક્યતા અને એવા કિશોરને, માતા કે પિતાને અથવા વાલીને, રિપોર્ટમાં જણાવવેલ બાબતને સંગત હોય તેવો પુચ્છો રજૂ કરવાની તક આપી શકશે.

અધિનિયમ
હેઠળની કોઈ
કાર્યવાહીમાં
સર્વોધારે
કિશોરનાં
નામ, વગેરે
પ્રકાશિત
કરવાની
ઘનારી.

૩૬. (૧) કોઈ કિશોર સંબંધી આ અધિનિયમ હેઠળની કોઈ તપાસના, કોઈ વર્તમાનપત્ર, સામયિક ક સમાચાર પત્રિકામાંના કોઈ રિપોર્ટમાં, કિશોરનું નામ, સરનામું અથવા થાળો અથવા કિશોરની ઓળખ અને ગણુતરીપૂર્વકની અન્ય વિગતો પ્રગટ કરીની નહિ તેમજ એવા કિશોરનું કોઈ ચિત્ર પ્રકાશિત કરવું નહિ :

પરંતુ કારણોની વેખિત નોંધ કરીને, તપાસ કરનાર સત્તામંડળની અધિપ્રાય મુજબ ઉપરની બાબત પ્રગટ કરવાનું કિશોરના હિતમાં હોય, તો તે, એવી રીતે ને પ્રગટ કરવા અંગે પરવાનગી આપી શકશે.

(૨) પેટા-કલમ (૧)ની જોગવાઈઓનું ઉલ્લંઘન કરનાર કોઈપણ વ્યક્તિ, * એક હજાર રૂપિયા સુધીના દંડની શિક્ષાને પાત્ર થશે.

અપીલ.

૩૭. (૧) આ કલમની જોગવાઈઓને અધીન રહીને, આ અધિનિયમ હેઠળ સંક્ષમ સત્તામંડળે કરેલા કોઈ હુકમથી નારાજ થયેલી કોઈપણ વ્યક્તિ, એવા હુકમની તારીખથી ત્રીસ દિવસની અંદર સેશન્સ ન્યાયાલયમાં અપીલ દાખલ કરી શકશે :

પરંતુ સેશન્સ ન્યાયાલયને એમ ખાતરી થાય કે અપીલ કરનારને, સમયસર અપીલ ફરીલ કરવામાં પૂરતા કારણુસર અટકાવવામાં આવ્યો હતો, તો તે, સદરહુ ત્રીસ દિવસની મુદત પૂરી થયા પછી પણ અપીલ સ્વીકારી શકશે.

(૨) (ક) જે કિશોર ગુનો કર્યો હોવાનું કહેવાનું હોય તે કિશોરના સંબંધમાં, કિશોર ન્યાયાલયે કરેલા દ્વાપ-મુક્તિના કોઈ હુકમ સામે; અથવા

(અ) કોઈ વ્યક્તિ ઉપેક્ષિત કિશોર નથી તેવા નિશ્ચિના સંબંધમાં બોડ્સ કરેલા કોઈ હુકમ સામે,
કોઈ અપીલ થઈ શકે નહિ.

(૩) આ કલમ હેઠળની અપીલમાં કરેલા સેશન્સ ન્યાયાલયના કોઈ હુકમ સામે કોઈ પણ બીજી અપીલ થઈ શકે નહિ.

કાર્યપદ્ધતિ

૩૮. પોતાની મેળે અથવા આ આથે મળેલી અરજી ઉપરથી, ઉચ્ચ ન્યાયાલય, કોઈપણ સમયે, જે અર્થવાહીમાં કોઈ સંક્ષમ સત્તામંડળે અથવા સેશન્સ ન્યાયાલયે હુકમ કર્યો હોય તે કોઈ અર્થવાહીનો રેકર્ડ, એવા કોઈપણ હુકમની કાયદેસરતા અથવા ઔદ્યોગિક પોતે ખાતરી કરવાના હેતુ માટે, મંગાવી શકશે અને તે અંગે પોતાને ચાંચ લાગે તેવો હુકમ કરી શકશે;

પરંતુ, ઉચ્ચ ન્યાયાલય, કોઈ વ્યક્તિને સાંભળવાની વાજબી તક આપ્યા સિવાય, તેને પ્રતિકૂળ અસર કરે તે રીતે આ કલમ હેઠળ કોઈ હુકમ કરી શકશે નહિ.

તપાસ,
અપીલ અને
હેરતપાસની
કાર્યવાહીમાં
અનુસરવાની
કાર્યરીતિ.

૩૯. (૧) આ અધિનિયમભી અન્યથા સ્પષ્ટ રીતે જોગવાઈ કરી હોય તે સિવાય, સંક્ષમ સત્તામંડળ સન
આ અધિનિયમની જોગવાઈઓ પેઝીની કોઈપણ જોગવાઈ હેઠળ કોઈ તપાસ કરતી વખતે જણાવવામાં આવે તેની ૧૯૭૪
અર્થરીતિ અનુસરથે અને તેને અધીન રહીને, સમન્ય પાત્ર કેસોમાં ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટ અર્થવાહી માટે ફોન્ડારી અર્થરીતિ નો
અધિનિયમ, ૧૯૭૩માં જણાવેલી અર્થરીતિ, થક્કું હોય તેટલે સુધી અનુસરથે.
૨ જૂન

(૨) આ અધિનિયમથી અથવા તે હેઠળ અન્યથા સ્પષ્ટ જોગવાઈ કરી હોય તે સિવાય, આ અધિનિયમ હેઠળ
અપીલની અને હેરતપાસની અર્થવાહીની સુનાવણીમાં અનુસરવાની અર્થરીતિ, વિવાહથી હોય તેટલે સુધી શીજદારી
અર્થરીતિ અધિનિયમ, ૧૯૭૩'ની જોગવાઈઓ અનુસાર રહેશે.
૨ જૂન

૪૦. (૧) આ અધિનિયમ હેઠળ નાપોલ અને સૈફતપાસ માટેની જોગવાઈનોને બાધ આવ્યા સિવાય, કોઈ સંક્રમ ચાતામંડળ, પોતાની મેળે અથવા આ બાર્થ મજેલી બારજી ઉપરથી, આ અધિનિયમ હેઠળ ને સંસ્થામાં કિશોરને મોકલ્યાનો હોય તે સંસ્થા એંગેના અથવા ને વ્યક્તિની કાળજી કે દેખરેખ હેઠળ કિશોરી મૂકવાનો હોય તે વ્યક્તિ એંગેનો હોય તે વ્યક્તિનો હુકમ સુધારી શક્યો.

હુકમો
સુધારવાની
સરાના.

(૨) સંક્રમ ચાતામંડળ કરેલા હુકમોમાંની કરણૂની ભૂવો અથવા કોઈ આકસ્મિક ચ્યુક્ક કે કાતિને લીધી બેચેલી તેમાંની, ભૂવો, કોઈપણ સમયે, સંક્રમ ચાતામંડળ, પોતાની મેળે અથવા આ બાર્થ મજેલી બારજી ઉપરથી, સુધારી શક્યો.

પ્રકરણ ૬

કિશોરના સંબંધમાં વિશેષ ગુના.

૪૧. (૧) જેના ખરેખરા હવાલામાં અથવા નિયંત્રણ હેઠળ કિશોર હોય તે વ્યક્તિ, એવા કિશોરને બિન જરૂરી માનવિક કે શરીરિક પીડા થવાનો સર્વભૂવ હોય એવી રીતે કિશોર ઉપર હુમલો કરે, તેને ત્યાગ કરે, તેને એકલું બધાર મુક્કે અથવા જાપુની જીવની તેની ઉપેક્ષા કરે અથવા તેના ઉપર હુમલો થાય, તેનો ત્યાગ થાય, તેને એકલું બધાર મૂકવામાં આવે અથવા તેની ઉપેક્ષા થાય તેનું કરાવે અથવા તેનું કરાવવા માટે તેને મેળવે, તો તે છ મહિના સુધીની કેદની અથવા દુંની અથવા તે બંચની શિક્ષાને પાત્ર થશે.

કિશોર
પ્રત્યેની
કુરતા માટે
શિક્ષા.

(૨) રાજ્ય સરકારની અથવા આ બાર્થ તેવું અધિકૃત કરેલ અધિકારીની પૂર્વમંજૂરીથી, ફરિયાદ દાખલ કરવામાં આવી હેય ને સિવાય, કોઈપણ ન્યાયાલયથી, પેટ્રોક્લામ (૧) હેઠળ શિક્ષાપાત્ર કોઈ ગુનાની વિચારણા કરી શક્યો નથી.

૪૨. (૧) ને કોઈ વ્યક્તિ કોઈ કિશોરને ભીજ માંગવાના હેતુઓ માટે રોકે અથવા તેનો ઉપયોગ કરે અથવા કોઈ કિશોર પાસે ભીજ માંગવે તે વ્યક્તિને, ત્રણ વર્ષ સુધીની કેદની શિક્ષા થશે અને તે દંડને પણ પાત્ર પાત્ર થશે.

ભીજ
માંગવા માટે
કિશોરને
રોકવા
બાબત.

(૩) જેના ખરેખરા હવાલામાં અથવા નિયંત્રણ હેઠળ કિશોરાદોય ને વ્યક્તિ, પેટ્રોક્લામ (૧) હેઠળ શિક્ષાપાત્ર ગુનાનું દુષ્પ્રેરણ કરે, તો તે, એક વર્ષ સુધીની કેદની શિક્ષાને પાત્ર થશે અને તે દંડને પણ પાત્ર પાત્ર થશે.

(૩) આ ક્લામ હેઠળ શિક્ષાપાત્ર ગુના પોલીસ અધિકારનો ગણુંશે.

૪૩. ને કોઈ વ્યક્તિ કોઈ કિશોરને, યોગ્ય લાયકાતવાળા તબીબી વ્યવસાયીના હુકમ ઉપરથી અથવા માંદળીના કિસ્સામાં હોય તે સિવાય, કોઈ જાહેર સ્થળમાં કોઈ માદક દાડું અથવા કોઈ કેફી ઔપયુક્ત કે મનાપ્રભાવી દ્રવ્ય આપે અથવા આપવે તે વ્યક્તિ, ત્રણ વર્ષ સુધીની કેદની શિક્ષાને પાત્ર થશે અને તે દંડને પણ પાત્ર પાત્ર થશે.

કિશોરને
માદક દાડું
અથવા કેફી
ઔપયુક્ત
અથવા મના
પ્રભાવી
દ્રવ્ય
આપવા માટે
શક્યા.

૪૪. ને કોઈ વ્યક્તિ કોઈ કિશોરને કોઈ નોકરીના હેતુ માટે દેખાવ ખાતર મેળવે અને કિશોરની કમાણી રોકી રાખે અથવા આવી કમાણી પોતાના જ હેતુઓ માટે વાપરે, તે વ્યક્તિ ત્રણ વર્ષ સુધીની કેદની શિક્ષાને પાત્ર થશે અને તે દંડને પણ પાત્ર પાત્ર થશે.

કિશોર
નોકરનું
ઘાપણું

૪૫. કોઈ કૃત્ય કે અધ્યલોપથી આ અધિનિયમ હેઠળ અને અન્ય કોઈ કેન્દ્ર કે રાજ્ય અધિનિયમ હેઠળ પણ શિક્ષાપાત્ર ગુનો બનતો હોય, ત્યારે તે સમયે અમલમાં હોય તેવા કોઈ કાયદામાં ગમે તે મજફૂર હોય તે છતાં, એવા ગુના બદલ દોધિત જણાતો ગુનેગાર, જે અધિનિયમમાં વધારે પ્રમાણમાં શિક્ષા અંગે જોગવાઈ હોય તેવા જ અધિનિયમ હેઠળ શિક્ષાને પાત્ર થશે.

વૈકલ્પિક
શિક્ષા કરવા
બાબત.

प्रकरण ७

प्रक्रिया

કिशोरने
ઓડी મૂક-
વानी અનे
તેની બદલી
કરવાની
રાજ્ય સર-
કારનો ચરા.

४६. (१) રાજ્ય સરકાર, આ અધિનિયમમાં ગમે તે મજકૂર હોય તે છતાં, કોઈપણ સમયે, કોઈ ઉપેક્ષિત અથવા અપરાધી કિશોરને, સંપૂર્ણ રીતે અથવા પોતાને મૂકવી યોગ્ય લાગે તે શરતોએ, કિશોર ગૃહમાંથી અથવા વિશેષ ગૃહમાંથી ઓડી મૂકવાનો હુકમ કરી શકશે.

(૨) રાજ્ય સરકાર, આ અધિનિયમમાં ગમે તે મજકૂર હોય તે છતાં, નીચેની બાબતો માટે હુકમ કરી શકશે :—

(ક) કોઈ ઉપેક્ષિત કિશોરની, એક કિશોર ગૃહમાંથી બીજામાં બદલી કરવા બાબત;

(ખ) અપરાધી કિશોરની એક વિશેષ ગૃહમાંથી બીજા અથવા જોયા બોસ્ટન શાળા હોય ત્યાં વિશેષ ગૃહમાંથી આવી બોસ્ટન શાળામાં અથવા વિશેષ ગૃહમાંથી, કિશોર ગૃહમાં બદલી કરવા બાબત;

(ગ) ઉપેક્ષિત કિશોરની અથવા અપરાધી કિશોરની, કિશોર ગૃહમાંથી અથવા વિશેષ ગૃહમાંથી યોગ્ય બંદિતને અથવા યોગ્ય સંસ્થામાં બદલી કરવા બાબત;

(ધ) રદ કે જાપ કરેલ લાઈસન્સ ઉપર મુક્ત કરવામાં આવેલ કિશોરને, જે વિશેષ ગૃહમાંથી કે કિશોર ગૃહમાંથી તેને મુક્ત કરવામાં આવ્યો હોય, તેમાં અથવા આન્ય કોઈ કિશોર ગૃહમાં કે વિશેષ ગૃહમાં કે બોસ્ટન શાળામાં મોકલવા બાબત :

પરંતુ કિશોર ગૃહમાં કે વિશેષ ગૃહમાં અથવા યોગ્ય સંસ્થામાં કે યોગ્ય બંદિત હેઠળ કિશોરના રોકાણની કુલ મુદત, આવા સ્થળાંતરને લીધે વધવી જોઈએ નહિ.

(૩) રાજ્ય સરકાર, આ અધિનિયમમાં ગમે તે મજકૂર હોય તે છતાં, કોઈપણ સમયે, કિશોરને આ અધિનિયમ હેઠળ જે કોઈ બંદિત હેઠળ તેને મૂકવામાં આવ્યો હોય તેની કાળજીમાંથી સંપૂર્ણ રીતે અથવા મૂકવી યોગ્ય લાગે તે શરતોએ દૂસ્ત કરી શકશે.

અધિનિયમ
હેઠળ કિશોર
ગૃહમાંથી કે વિશેષ ગૃહમાંથી અન્ય કોઈ રાજ્યમાના અન્ય કોઈ કિશોર ગૃહમાં, વિશેષ ગૃહમાં અથવા
ગૃહો, વગેરે તેવા જ પ્રકારની સંસ્થામાં, તે રાજ્ય સરકારની સંમતિથી, કરવાના આદેશ કરી શકશે.
અન

આતનાં
જુદાંજુદાં
બાળમાંના
તેવા જ
પ્રકારનાં
કિશોર ગૃહો
વગેરે વર્ચયની
બદલીઓ.

(૨) રાજ્ય સરકાર, સામાન્ય અથવા ખાસ હુકમ દ્વારા આન્ય કોઈ રાજ્યની સરકાર જોવી બદલી અંગે હુકમ કરે, ત્યારે તે રાજ્યમાના કિશોર ગૃહમાં અથવા વિશેષ ગૃહમાં અથવા તેવા જ પ્રકારની સંસ્થામાં આટકમાં રાખેલ ઉપેક્ષિત કિશોરનો અથવા અપરાધી કિશોરનો, રાજ્યના ચાંદરના કિશોર ગૃહમાં અથવા વિશેષ ગૃહમાં, સ્વીકાર કરવા માટે જોગવાઈ કરી શકે અને આવું સ્થળાંતર થયે, આ અધિનિયમની જોગવાઈએ, જોવા કિશોરને જાણું કે તેને આ અધિનિયમ હેઠળ જોવા કિશોર ગૃહમાં કે વિશેષ ગૃહમાં પ્રારંભ મોકલવા અંગે હુકમ કરવામાં આવ્યો હતો તેમ, લાગુ પડશે.

૪૮. (૧) રાજ્ય સરકારને એમ જાળાય કે આ અધિનિયમ અનુસાર વિશેષ ગૃહમાં અથવા કિશોર ગૃહમાં અથવા સંસ્થામાં રાખેલ કોઈ કિશોર સ્કેટપિચરથી પીડાય છે અથવા અસ્થિર મગજનો છે અથવા કોઈ કેફી ઔપધનો કે મનઃપ્રાવી દ્રવ્યનો વયસની છે, ત્યારે રાજ્ય સરકાર, રક્તપિત્ર આશ્રમમાં અથવા ગાડાની હોસ્પિટલમાં અથવા ઔપધના વયસનીઓ માટેના સારવાર કેન્દ્રમાં અથવા અન્ય સુરક્ષિત સ્થળે સક્ષમ સત્તામંડળના હુકમ હેઠળ જે મુદ્દત સુધી તેને સંબાળ હેઠળ રાખવો જરૂરી હોય તે મુદ્દત કરતાં વધુ ન હોય તેટલી મુદ્દત સુધી અથવા કિશોરની યોગ્ય સારવાર માટે તથીબી અધિકારી જરૂરી હોવાનું પ્રમાણિત કરે તેટલી વધુ મુદ્દત સુધી તેને ત્યાં ખસેડવાના હુકમ કરી શકશે.

આર્થિક
મગજનો
અથવા
રક્તપિત્ર
થી પીડાય
અથવા
ઔપધના
વયસની
કિશોરની
બદલી
બાબત.

(૨) રાજ્ય સરકારને એમ જાળાય કે કિશોર, રક્તપિત્રમાંથી અથવા મગજની અસ્થિરતામાંથી અથવા ઔપધના વયસનમાંથી મુક્ત થઈ રહેલ છે, તો તે, જે કિશોર હજુપણ સંબાળ હેઠળ રાખવાને પાત્ર હોય, તો જાળાયથી તે કિશોરને ખસડાયો હોય તે વિશેષ ગૃહમાં અથવા કિશોર ગૃહમાં અથવા સંસ્થામાં તેને મોકલવાં માટે, તેનો હાલો ધરાવતી વ્યક્તિને હુકમ કરી શકશે અથવા કિશોર વધુ સમય સુધી સંબાળ હેઠળ રાખવાને પાત્ર ન હોય, તો તેને દ્વારા કરવાનો હુકમ કરી શકશે.

લાઈસન્સ
ઉપર માટ્ઝ
મુક્તવા
બાબત.

૪૯. (૧) કોઈ કિશોરને, કિશોર ગૃહમાં અથવા વિશેષ ગૃહમાં રાખવામાં આવે, ત્યારે રાજ્ય સરકાર, પોતાને તેમ કરણું યોગ્ય લાગે, તો કિશોરને, કિશોર ગૃહમાંથી અથવા વિશેષ ગૃહમાંથી છોડી શકશે અને અમુક ઉપયોગી ધંધા કે વયસાય માટે તેને કેળવણી અને તાલીમ આપવાના હેતુથી, વેખિત લાઈસન્સમાં જણાવેલી જે કોઈ જવાબદાર વ્યક્તિને તેને સ્વીકારવા અને તેનો હવાલો બેવા ખૂબી હોય તેવી જવાબદાર વ્યક્તિ સાથે કે તેની દેખરેખ હેઠળ રહેવા અંગે તેને પરવાનગી આપતા લાઈસન્સમાં નિર્દિષ્ટ કરવામાં આવે તે મુદ્દત સુધી અને તે થરતોએ તેને તેવું વેખિત લાઈસન્સ આપી શકશે.

(૨) પેટા-ક્લબમ (૧) હેઠળ તેવી રીતે આપેલ કોઈ લાઈસન્સ, લાઈસન્સમાં નિર્દિષ્ટ કરેલી મુદ્દત સુધી અથવા જે શરતોએ લાઈસન્સ આપવામાં આવ્યું હોય તે શરતો પેટીની કોઈ શરતોનો ભંગ થયે, તે ૨૯ કે જાત કરવામાં ન આવે ત્યાં સુધી, અમલમાં રહેશે.

(૩) રાજ્ય સરકાર, કોઈપણ સમયે, વેખિત હુકમ દ્વારા આવું કોઈ લાઈસન્સ રદ કરી શકશે અને કિશોરને, જે કિશોરગૃહમાંથી અથવા વિશેષ ગૃહમાંથી તેને છોડવામાં આવ્યો હોય તેમાં અથવા અન્ય કોઈ કિશોર ગૃહમાં કોઈપણ જવાની હુકમ કરી શકશે જેને પેટા-ક્લબમ (૧) હેઠળ આપેલ લાઈસન્સ અનુસાર જે વ્યક્તિ સાથે અથવા જેની દેખરેખ હેઠળ કિશોરને રહેવાની પરવાનગી આપી હોય તે વ્યક્તિની ઈચ્છાથી તેમ કરશે.

(૪) લાઈસન્સ રદ-કરવામાં કે જાત કરવામાં આવે અને જે વિશેષ ગૃહમાં અથવા કિશોર ગૃહમાં તેને તેવી રીતે પાણો જવા ફરમાયું હોય તે વિશેષ ગૃહમાં અથવા કિશોર ગૃહમાં પાણા જવાની કિશોર ના પાડે અથવા તેમ કરવામાં ચૂક કરે, ત્યારે રાજ્ય સરકાર, જરૂરી હોય, તો તેને, વિશેષ ગૃહના અથવા કિશોર ગૃહના હવાલામાં બેવડાની શકશે અને તે ગૃહમાં પાણો બેવડાની શકશે.

(૫) જે સમય દરમિયાન આ ક્લબમ હેઠળ આપેલ લાઈસન્સ અનુસાર કોઈ કિશોર વિશેષ ગૃહમાંથી કે કિશોર ગૃહમાંથી ગેરહાનજર હોય તે સમય વિશેષ ગૃહમાં અથવા કિશોર ગૃહમાં જે સમય સુધી સંબાળ હેઠળ રાખવાને તે પાત્ર હોય તે સમયનો ભાગ છે એમ ગણાશો;

નાસી છુટેલા
કિશોરના
અભિયાં
જેગવાઈ.

પરંતુ લાઈસન્સ રદ કે જાત થયે વિશેષ ગૃહમાં કે કિશોર ગૃહમાં કિશોર પાણો ન જાય, ત્યારે તેવી રીતે પાણા ન ગયા પછી વીઠો હોય તેટલો સમય, જે સમય દરમિયાન સંબાળ હેઠળ રાખવાને તે પાત્ર હોય તે સમયની ગણુતરી કરતી વખતે, બાદ કરવો જેઈએ.

૫૦. તે સમયે અમલમાં હોય તેવા અન્ય કોઈ કાયદામાં વિશુદ્ધનો ગમે તે મળકૂર હોય તે છતાં, કોઈપણ ગાલ્વાસ અધિકારી, જે કિશોર વિશેષ ગૃહમાંથી અથવા કિશોર ગૃહમાંથી અથવા આ અધિનિયમ હેઠળ જે વ્યક્તિ હેઠળ તેને મુક્ત હોય તે વ્યક્તિની દેખરેખમાંથી નાસી ધૂટટો હોય, તે કિશોરનો હવાલો બોર્ડ વિના લઈ શકશે અને તેણે, તે કિશોરને, યથાપ્રસંગ વિશેષ ગૃહમાં અથવા કિશોર ગૃહમાં, અને તે વ્યક્તિ પાણો પાણો મોકલવો જોઈશે અને આવી રીતે નાસી ધૂટટાના કારણે કિશોરના સંબંધમાં કોઈપણ કાર્યવાહી માંડી શકાશે નહિ, પણ વિશેષ ગૃહ, કિશોરગૃહ અથવા વ્યક્તિ, કિશોરના સંબંધમાં નેણે હુકમ ક્યો હોય તે સક્ષમ સત્તામંડળને માહિતી આપ્યા પછી, જરૂરી ગણાય તેવાં પગલાં, કિશોર સામે લઈ શકશે.

માતા કે
પિતાને
ફૂળા.
આપવા
બાબત.

૫૧. (૧) ઉપેક્ષિત કિશોરને અથવા આપરાધી કિશોરને કિશોર ગૃહમાં અથવા વિશેષ ગૃહમાં મોકલવા અંગે અથવા કિશોરને, યોગ્ય વ્યક્તિત્વ કે યોગ્ય સંસ્કારની દેખરેખ હેઠળ મૂકવા અંગે હુકમ કરે તે સમક્ષ સત્તામંડળ મન કે પિતાની અથવા તે કિશોરના ભરણુપોષણ માટે જવાબદાર અથવા વ્યક્તિત્વેના ભરણુપોષણ માટે દ્રાવેલી રીતે ફૂળો આપી શકે એમ હોય, તો તેઓને તેમ કરવા ફરમાવતો હુકમ કરી શકશે.

(૨) પેટા-કલમ (૩) હેઠળ કોઈ હુકમ કરતાં પહેલાં, સક્ષમ સત્તાધિકારીએ, માતા કે પિતાના અથવા કિશોરના ભરણુપોષણ માટે જવાબદાર અન્ય વ્યક્તિત્વના સંલગ્નોની તપાસ કરવી જોઈ. અને યથાપ્રસંગ, માતા કે પિતાની અથવા તેવી અન્ય વ્યક્તિત્વની હાજરીમાં, કોઈ પુનારો હોય, તો તે નોંધવે જોઈશે.

(૩) પેટા-કલમ (૧)ના હેતુઓ માટે કિશોરના ભરણુપોષણ માટે જવાબદાર વ્યક્તિત્વમાં, અનૌ સાથે બાળકની બાબતમાં તેના મનાતા પિતાનો સમાવેશ થશે:

પરંતુ કિશોર અનોરસ હોય અને હોન્નાજારી કાર્યરીતિ અધિનિયમ ૧૯૭૩ની કલમ ૧૨૫ હેઠળ તેના ભરણુપોષણ માટે હુકમ કરવામાં આવો હોય, ત્યારે સક્ષમ સત્તાધિકારી, મનાતા પિતા સામે ફૂળો આપવા માટેના કોઈ હુકમ સામાન્યતાના કરી શકશે નહિ, પણ સક્ષમ સત્તાધિકારી જેનું નામ જણાવે તેવી વ્યક્તિને, ભરણુપોષણ માટે સદરહુકમ હુકમ હેઠળ વેચી થાપી સમગ્ર રૂકમ અથવા તેના કોઈ ભાગ આપવાનો હુકમ કરી શકશે અને તેણે કિશોરના ભરણુપોષણ પેટે આવી રકમ આપવી જોઈશે.

(૪) આ કલમ હેઠળ કરેલા કોઈપણ હુકમનો અમલ હોન્નાજારી કાર્યરીતિ અધિનિયમ, ૧૯૭૩' ની કલમ ૧૨૫ હેઠળના હુકમનો જે રીતે અમલ થાય તે જ રીતે કરવો જોઈશે.

સન
૧૯૭૪
ના ૨૫૮.

૧૨૫
૧૯૭૪
ના ૨૫૮.

૫૨. (૧) ચાન્ય સરકાર, આ અધિનિયમ હેઠળ જેમને અંગે તંત્રવીજ કરવાની હોય તે કિશોરના કલ્યાણ અને પુનાવસવાટ માટે, પોતાને યોગ્ય લાગે તેવા નામનું ફૂંડ ઊભું કરી શકશે.

(૨) કોઈ વ્યક્તિ અથવા સંગઠન તરફથી કરવામાં આવે તેવા સ્વૈચ્છિક દાન, ફૂંડ કે ફૂલા, ફૂંડા જમા કરવા જોઈશે.

(૩) પેટા-કલમ (૧) હેઠળ ઉભા કરવામાં આવેલા ફૂંડનો વહીવટ દ્રાવવામાં આવે તેવા અધિકારીએ અથવા સત્તાધિકારીએ, દ્રાવવામાં આવે તેવી રીતે અને તેવા હેતુઓ માટે, કરવો જોઈશે.

સુલાહકાર
નીંદા.

૫૩. (૧) ચાન્ય સરકાર, ગૃહોની સ્થાપના અને તેના નિભાગ, નાણાં સાધનો અમે લગાડવા, ઉપેક્ષિત અને આપરાધી કિશોરના શિશ્યશુદ્ધ, તાલીમ અને પુનાવસવાટ અંગેની સગવડોનો પ્રબંધ કરવા અને સંબંધિત જુદી જુદી સરકારી અને બિનસરકારી ઓળખનીઓ વચ્ચે સંકલન સંબંધી બાબતો અંગે પોતાને સુલાહ આપવા માટે સુલાહકાર બોર્ડ રચી શકશે.

(૨) સુલાહકાર બોર્ડ, ચાન્ય સરકાર યોગ્ય ગણે તેટલી સંખ્યાના અધિકારીએ અને અન્ય વ્યક્તિઓનું બનશે અને તેમાં સંબંધિત વિસ્તારોમાં કાર્યરત સ્વૈચ્છિક સંગઠનોના પ્રતિનિધિઓનો અને વિશેપણોનો પણ સમાવેશ કરી શકશે.

મુલાકાતીઓ.

૫૪. (૧) ચાન્ય સરકાર, આ અધિનિયમ હેઠળ સ્થાપેલ ગૃહો પેકીના દરેક ગૃહ માટે, ત્રણ કરતાં વધુ નહિ રેટલાં બિન સરકારી સહયોગે મુલાકાતીઓ તરીકે નિયુક્ત કરી શકશે.

(૨) પેટા-કલમ (૧) હેઠળ ગૃહ માટે નિયુક્ત થેવો મુલાકાતીઓએ આવા ગૃહની અમુક સમયગાળાઓએ મુલાકાત બેચી જોઈશે અને ચાન્ય સરકારને રિપોર્ટ કરવો જોઈશે.

કિશોર ઉપર
કસ્ટોડિયનના
નિયંત્રણ
બાબત.

૫૫. આ અધિનિયમ અનુસાર નેની સંભાળ હેઠળ કોઈ કિશોરને મૂકવામાં આવો હોય તેવી કોઈ વ્યક્તિ, હુકમ અમલમાં હોય, ત્યારે એણે કે પોતે તેના માતા કે પિતા હોત તો તે કિશોર ઉપર ચાખતા હોત તેવું નિયંત્રણ ચાખતો અને તે તેના ભરણુપોષણ માટે જવાબદાર રહેણો અને કિશોરના માતા કે પિતા અથવા અન્ય કોઈ વ્યક્તિ તેના ઉપર દાચો કરતી હોય તે છતાં, સક્ષમ સત્તામંડળે જણાવેલી મુદ્દત સધી તે તેની સંભાળ હેઠળ ચાલુ રહેશે:

પરંતુ સક્ષમ સત્તામંડળની પરવાનગી વિના, આવી સંભાળ હેઠળ હોય તેવા કોઈ કિશોરના લંબ કરાવી શકશે નહિ.

૫૬. નેત્રમાં ચૂંગું અધિનિયમ અમલવામાં આવે તે કોઈ વિસ્તારમાં રાજ્ય સરકાર એવો આદેશ કરી શક્યો કે આ અધિનિયમના આરંભે કેદની કોઈ ખાત્ર બોગવતા અપરાધી કિશોરને, આવી ચાજી બોગવવાને બદલે, સજાની શેર્પ મુદ્દ માટે, વિશેપ ગૃહમાં મેકલવો અથવા રાજ્ય સરકાર, યોગ્ય ગણે તેવા સ્થળે અને તેવી રીતે સુરક્ષિત સંભળ હેઠળ રાખવો, અને આ અધિનિયમની જોગવાઈઓ, જાગે કે કિશોર ન્યાયાલયે, તે કિશોરને એવા વિશેપ ગૃહમાં મેકલવાનો હુકમ કર્યો હોય અથવા યથાપ્રસંગ, કલમ ૨૨ની પેટા-કલમ (૨) હેઠળ તેને અટકમાં રાખવાનો હુકમ કર્યો હોય તેમ, તેને લાગુ પડશે.

અધિ-
નિયમના
આરંભે
સજા
બોગવતા
અપરાધી
કિશોર
બાબત.

૫૭. (૧) રાજ્ય સરકાર, આ અધિનિયમના હેતુઓ માર પાડવા માટે, પોતે નંદ્રી ગણે તેટલા પ્રોબેશન અધિકારીઓ, વિશેપ ગૃહો, કિશોર ગૃહો, નિરીક્ષણગૃહો અથવા અનુ-સંભળ સંગઠનાના નિરીક્ષણ માટેના અધિકારીઓ અને તેવા અન્ય અધિકારીઓની નિમણૂક કરી શક્યો.

અધિકારી-
ઓની
નિમણૂક
બાબત.

(૨) પ્રોબેશન અધિકારીની નીચે મુજબની ફરજો રહેશે--

(ક) તપાસ કરવા બાબતે સેતાખિકારીને મદદ કરવા માટે, જે કોઈ કિશોર ઉપર ગુનાનું તહેમત હોય તેના પૂર્વ-વૃત્તાંત અને કૌટન્યિક ધીતિહાસ સંબંધી સક્ષમ સત્તામંડળના આદેશ અનુસાર તપાસ કરવાની;

(ખ) પ્રોબેશન અધિકારી યોગ્ય ગણે તેટલા સમય જાળાને ઉપેક્ષિત અને અપરાધી કિશોરની મુલાકાત વેવાની;

(ગ) કોઈ ઉપેક્ષિત અથવા અપરાધી કિશોરની વર્તણૂક સંબંધી સક્ષમ સત્તાખિકારીને રિપોર્ટ કરવાની;

(ઘ) ઉપેક્ષિત અથવા અપરાધી કિશોરને સ્થાન આપવાની અને સ્થાન કરવાની અને જારૂર હોય તો, તેમને યોગ્ય નોકરી મેળવી આપવાનો પ્રયત્ન કરવાની;

(ય) ઉપેક્ષિત અથવા અપરાધી કિશોરને કોઈ વ્યક્તિની કે સંસ્થાની કાળજી હેઠળ અમુક શરતોએ મૂકવામાં આવે, ત્યારે એવી શરતોનું પાલન કરવામાં આવે છે કે કેમ તે જોવાની; અને

(યુ) હાવવામાં આવે તેવી અન્ય ફરજો બજીવવાની.

(૩) રાજ્ય સરકારે આ અર્થે સત્તા આપેલા કોઈ અધિકારી, કોઈ વિશેપ ગૃહમાં, કિશોર ગૃહમાં, નિરીક્ષણ ગૃહમાં અથવા અનુ-સંભળ સંગઠનમાં દાખલ થઈ શક્યો અને તેવા તમામ વિભાગોમાં તેની અને તેને લગતા તમામ કાગળો, રન્જિસ્ટ્રેશન અને હિસાબોની સંપૂર્ણ તપાસ કરી શક્યો અને તેમણે રાજ્ય સરકારને આવી તપાસનો રિપોર્ટ રજૂ કરવો જરૂરો.

સન ૫૮. આ અધિનિયમ અનુસાર નિમાયેલા પ્રોબેશન અધિકારીઓ અને અન્ય અધિકારીઓ, ભારતના ફેન્ડારી અધિનિયમ અધિનિયમની કલમ ૨૧ના અર્થ મુજબ રાજ્ય સેવકો ગણાશે.
૧૯૭૦
નો
૪૫મો.

અધિનિયમ
હેઠળ
નિમાયેલા
અધિકારીઓ
રાજ્યસેવકો
ગણાશે.

સન ૫૯. ફેન્ડારી કાર્યરીતિ અધિનિયમ, ૧૯૭૩'ના પ્રકરણ ઉત્તની જોગવાઈઓ, શક્ય હોય તેટબે સુધી આ અધિનિયમ નિયમ હેઠળના બોન્ડેને લાગુ પડશે.
૧૯૭૪
નિયમ
હેઠળના બોન્ડેને

ફેન્ડારી
સંબંધમાં
અનુસરવાની
કાર્યરીતિ

૬૦. રાજ્ય સરકાર, સામાન્ય અથવા ખાસ હુકમ દ્વારા એવો આદેશ કરી શક્યો કે આ અધિનિયમ હેઠળ ચોતે વાપરી શકે તેવી કોઈ સત્તા, હુકમમાં નિર્દિષ્ટ કરવામાં આવે તેવા સંઝોગોમાં અને નિર્દિષ્ટ કરવામાં આવે તેવી કોઈ શરતો હોય, તો તે હેઠળ તે સરકારના તાબાના અધિકારી પણ તે વાપરી શક્યો.

સત્તાની
મોંપણી

૬૧. આ અધિનિયમ અથવા તે હેઠળ કરેલા કોઈ નિયમો કે હુકમો અનુસાર શુધ્યબુધ્યથી કરેલા અથવા કરવા ધારેલા કોઈ કાર્યના સંબંધમાં રાજ્ય સરકાર અથવા આ અધિનિયમ હેઠળ નિમાયેલા કોઈ પ્રોબેશન અધિકારી અથવા અન્ય અધિકારી ચામે કોઈપણ દાવો અથવા અન્ય કાનૂની કાર્યવાહી માંદી શક્યો નહિએ.

શુધ્ય
બુધ્યથી
લીધેલાં
પગવાનું
રક્ષણી

નિયમો કરે- ૬૨. રાજ્ય સરકાર, રાજ્યપત્રમાં જહેરનામા દ્વારા આ અધિનિયમના હેતુઓ સિધ્ય કરવા માટે નિયમો કરી શકતો થાંડું શકતો.

(૨) ખાસ કરીને અને પૂર્વવર્તી સત્તાની વ્યાપકતાને બાધ આવ્યા સિવાય, આવા નિયમોમાં નીચેની તમામ બાબતો અથવા તે પૈકીની કોઈપણ બાબત માટે જોગવાઈ કરી શકશે-

(ક) ક્યા સ્થળો, ક્યા દિવસોએ, ક્યા સમયે અને કઈ રીતે સક્ષમ સત્તામંડળ ગોતાની બેઠકો ભરી શકશે તે બાબત;

(ખ) આ અધિનિયમ હેઠળ તપાસ હાથ ધરવાના સક્ષમ સત્તામંડળ અનુસરવાની અર્પરીતિ અને લખંકે રોગોથી અથવા માનસિક રોગથી પીડાતા કિશોર સાથે વર્તવાની રીત બાબત;

(ગ) ક્યા સંબેદનમાં અને કઈ શરતોને આધીન રહીને, કોઈ સંસ્થાને વિશેષ ગૃહ તરીકે અથવા કિશોર ગૃહ તરીકે પ્રમાણિત કરી શક્ય અથવા નિરીક્ષણ ગૃહ તરીકે માન્ય કરી શક્ય અને પ્રમાણન અથવા માન્યતા પાછી એંચ્યો લઈ શક્ય તે બાબત;

(ધ) વિશેષ ગૃહો, કિશોર ગૃહો અને નિરીક્ષણ ગૃહોની આંતરિક વ્યવસ્થા અને તે ગૃહો દ્વારા જળવાનાં સેવાના ધોરણો અને પ્રકાર બાબત;

(ય) વિશેષ ગૃહો, કિશોર ગૃહો અને નિરીક્ષણ ગૃહોનાં કાર્યો અને જ્યાબદ્ધારીઓ બાબત;

(ઝ) વિશેષ ગૃહો, કિશોરગૃહો, નિરીક્ષણ ગૃહો અને અનુ-સંભાળ સંગઠનોની તપાસ બાબત;

(ઝ) અનુ-સંભાળ સંગઠનોની સ્થાપના, વ્યવસ્થા અને કાર્યો બાબત; ક્યા સંબેદનમાં અને કઈ શરતોને આધીન રહીને, કોઈ સંગઠનોને અનુ-સંભાળ સંગઠન તરીકે માન્ય કરી શક્ય તે બાબત અને કલમ ૧૨માં હંલેખેલ હોય તેવી અન્ય બાબત;

(ઝ) પ્રોનેશન અધિકારીઓની લાયકાતો અને ફરજો;

(ટ) આ અધિનિયમના હેતુઓ સિધ્ય કરવા માટે નિમાબેલી વ્યક્તિઓની ભરતી અને તાલીમ અને તેમની નોકરીની બોલીઓ અને શરતો બાબત,

(ઠ) ને શરતોને આધીન રહીને, ઉપેક્ષિત અથવા અપસાધી કિશોર હોય તેવી છોકરીને એકથી બીજા સ્થળ રસ્તક સાથે લઈ નઈ શક્ય તે શરતો બાબત અને ને રીતે કિશોરને સક્ષમ સત્તામંડળની હુક્મત બાધા મોકલ્યો શક્ય તે રીત અન્ય બાબત;

(ડ) ને અધિકારીઓ કે સત્તાપિકારીઓ દ્વારા ને રીતે અને ને હેતુ માટે કલમ પર હેઠળ ઉભા અધ્યેતા હંડનો વહીવટ કરી શક્ય તે અધિકારીઓ કે સત્તાપિકારીઓ, તે રીતે અને તે હેતુ બાબત;

(૩) ને શરતો હેઠળ કિશોરને, લાઈસન્સ પર બધાર મુક્કામાં આવે તે શરતો અને એંચ્યો લાઈસન્સના નમૂના અને શરતો બાબત;

(૪) ને શરતોને આધીન રહીને કિશોરને, આ અધિનિયમ હેઠળ કોઈ માતા કે પિતા, વાલી અથવા બેઠું વ્યક્તિ અથવા યોગ્ય સંસ્થાની સંભાળ હેઠળ મુજી શક્ય તે શરતો બાબત અને એવી રીતે સંભાળ-હેઠળ મુક્કેથી કિશોરો પ્રત્યે એવી વ્યક્તિઓની અથવા સંસ્થાઓની ફરજો બાબત;

(૫) દ્વારાવાની હોય અથવા દ્વારા શક્ય તેવી અન્ય કોઈ બાબત;

(૬) આ અધિનિયમ હેઠળ રાજ્ય માટ્કારે કરેલો દ્વેક નિયમ, તે કરવામાં આવે તે પછી તરીકે ૧, રાજ્યના વિધાનમંડળ સમશ્શે મુક્કેથી જોઈશે.

૨૮ કટ્રેણ ૬૩. કોઈ રાજ્યમાં ને તારીખ આ અધિનિયમ આમલમાં આવે તે તારીખની તરત ને પહેલાં, આ અધિનિયમને બાબત અને તત્ત્વમાન કોઈ કાયદો તે રાજ્યમાં આમલમાં હોય, તો તે કાયદો સફરલું તારીખે ૨૮ થયેલો ગણાયે.

ખરણું આવી શેતે તે રદ કરેલો

(ક) તેવી શેતે રદ કરેલા કોઈ કાયદા પૂર્વ અમલને અથવા તે હેઠળ યોગ્ય શેતે કરેલ અથવા કરવા ધારેલ કોઈ કૃત્યને; અથવા

(ખ) તેવી શેતે રદ કરેલા કોઈ કાયદા હેઠળ સંપાદન કરેલ, પ્રાપ્ત કરેલ કે વહેરેલ કોઈ હક, વિશેષાધિકાર, ફરજ અથવા દાયિત્વને; અથવા

(ગ) તેવી શેતે રદ કરેલા કોઈ કાયદા વિરુદ્ધ કરેલ કોઈ ગુનાના સંબંધમાં વહેરેલ કોઈ દંડ, જલ્દી અથવા શિક્ષાને; અથવા

(ધ) ઉપર્યુક્ત આવા કોઈ હક, વિશેષાધિકાર, ફરજ, દાયિત્વ, દંડ, જલ્દી અથવા શિક્ષાના સંબંધમાં કોઈ અન્વેષણ, કાનૂની કાર્યવાહી કે ઉપાયને,

અસર થશે નહિ અને જાણ કે આ આધિનિયમ પદ્ધતિ થયો ન હોય તેમ, આવા કોઈ અન્વેષણ, કાનૂની કાર્યવાહી કે ઉપાય માંડી થકાશે, ચાલુ રાજી કરાશે અથવા અમલમાં મુકી થકાશે.